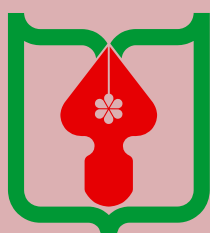

PEDAGÓGUSFÓRUM

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének lapja ■ IX. évfolyam ■ 2010. január ■ 1. szám ■ Ára: 0,60 € (20,-Sk)

„A világ legtermészetesebb dolgai közé kell sorolnunk az anyanyelven való oktatást, hiszen a gyermekkori benyomások, tapasztalatok ekkor lesznek legmaradandóbbak. A tanulás pedig nem más, mint benyomások sorozata. A gyerek azzal, hogy a sajátjától eltérő közegbe kerül, egyértelműen léleknyomorító hatásnak van kitéve, és a téveszmével ellentétben: tagadhatatlanul hátrányba kerül azokkal szemben, akik az anyanyelvükön tanulnak.“

(Dr. Bajnok István, gyermekpszichiáter)

Bizonyítványosztás előtt

A féli kisiskolások a félévi bizonyítványaikkal (forrás: az iskola honlapja)

Ismét eltelt egy esztendő, s ilyenkor hagyományosan (január végén, február elején) az érintett szülők gyermekeiket az első osztályba íratják.

Bizakodunk, hogy felelősségteljesen viszonyulnak ehhez a kérdéshez és kihasználva állampolgári jogaikat, a magyar szülők magyar tannyelvű iskolába íratják be gyermekeiket. Erre most amúgy is nagy szükség van, amikor azt tapasztaljuk, hogy megritkult a magyar iskolaköteles tanulók számára az első osztályokban. Reméljük, hogy ehhez a nagy horderejű és igen fontos kérdéshez minden magyar szülő pozitívan viszonyul. Természetesen az is szükségeltetik ehhez, hogy a pedagógusok és maga az iskola is elnyerje a szülők teljes bizalmát. Elsősorban is azzal, hogy időről időre egyre színvonalasabbá, eredményesebbé válik az iskola, s tanítványait oda juttatja, ahová készülnek. Ha a végzősök a pályaválasztás so-

rán nemcsak a felvételikén álltak helyt, hanem a továbbtanulásban is, akkor az ilyen eredményes iskolának nincs mitől tartania. Az ilyen iskolában a pedagógusok és az igazgatóság egyaránt élvezzi a szülők bizalmát és támogatását.

Ha már említettem az újév első hónapját, gondolni kell a félévi bizonyítványosztásra is, ami nem minden családban örömmel. A szülőnek természetes igénye, hogy gyermeke az iskolában a legjobb teljesítményt nyújtsa és mindez visszatükröződjék az eredményein. Ez az elvárás azonban sok esetben túlzottan bizonyul. Éppen ezért mielőtt gyermekünk rossz bizonyítványán felháborodnánk, a tanároknak, tanítóknak keressük a hibát, vagy ami még ennél is rosszabb, a gyereken állnánk bosszút, gondolkodjunk el egy kicsit. A bántalmazott gyerek lelkileg sérül, deviáns lesz, magatartási zavarok lépnek fel nála. Az

érzelmileg elhagyott gyermek agresszívvé válhat. Nem árt, ha bizonyítványosztáskor a szülők előbb önmagukba néznek, vajon ők megtettek-e mindent gyermekük érdekében, őket nem terheli-e felelősség a rossz osztályzatokért, biztosították-e a tanuláshoz szükséges megfelelő légkört; támogatták-e gyermeküket, kiálltak-e mellette?

Az iskolai teljesítmény nemcsak a szellemi képességektől és a szorgalomtól, hanem belső félelmeiktől, a sikerhez való viszony rejtett formáitól is függ! Ahhoz, hogy a jegyek javuljanak, a szorongás okait kell feltárni, majd megszüntetni. Ahogy a barátság, a közös munkahely és a rokonság nem, úgy a kiskorúság sem jogosít fel önmagában senkit – még a szülőt sem! – a fizikai bántalmazásra, mert a gyereket is védi a törvény. A gyermekek ellen elkövetett erőszak esetében az a legszörnyűbb, hogy

olyan ember bántja, vagy használja ki őket, akinek éppen az lenne a feladata, hogy szeresse és minden rossztól megvédje. Az pedig a szülő.

Tudjuk, hogy napjainkban a továbbtanulás, a pályaválasztás az iskolai teljesítmény függvénye, és a szülők ezért tulajdonítanak ennek nagy jelentőséget, de valóban fel kell áldozni a család békéjét és a szülő-gyermek kapcsolatot is? A jó osztályzatnak jogosan örül a tanuló és a szülő. Örömmünkbe azonban ürem is vegyül, ha tudjuk, hogy azok nem fokozzák, inkább csökkentik a spontán teljesítmény örömet.

Ha az osztályzatnak nagyobb fontosságot tulajdonítanak a kelleténél, a diák „osztályzatfüggővé” válik, és ez a magatartásforma rögzül benne. A jó osztályzat megszerzésének görcsös akarása vagy a sikertelenségtől való félelem olyan gátlásokat okozhat, amelyek akadályozzák a tudás, a képességek kibontakozását. És pénzzel sem bölcs dolog jutalmazni a jó jegyet. A rossz osztályzatok morális értékelése szorongást, önvádat ébreszt a tanulóban, amely súlyos teherként nehezedik rá. Mi, felnőttek sem kapnánk napi munkánkra mindig jó vagy nagyon jó osztályzatot. A gyerekek teljes joggal érzik igazságtalan és túlzott követelésnek, ha csak kitűnő osztályzatokat fogadnak el tőlük szüleik. A gyengébb jegyet inkább serkentésnek kell felfogni: több figyelmet igényel az adott témakör.

Minden pedagógusnak megfontolt és igazságos döntést, a tanulóknak pedig eredményes és megnyugtató félévi bizonyítványt kívánok!

Markó Emil

Tartalom

Markó Emil: Bizonyítványosztás előtt	2
Pék László: Feladatainkról, terveinkről az új év kezdetén	3
Az SZMPSZ alapszervezeteinek és területi választmányainak figyelmébe!	
A tisztújító közgyűlések szervezésével és tartalmával kapcsolatos feladatok és ajánlások	4–5
Cúth Csaba: Beiratkozási Körút az anyanyelvünkért	6
Vajon hány elsőssel kezdjük a következő tanévet? Beiratkozási körkép	7–14
Jeszó Anikó: Beiratkozás az első osztályba	15
Csepedi Viktória: Beszámoló a pozbai alapiskolában zajló beiratkozási programról	16
Győző Andrea: Beiratkozási program a Búcsi Katona Mihály Alapiskolában	17
Pelle István: A „nagy fejedelem” pünkösdi királysága	18–19
Csicsay Alajos: „Engem az élet sokszor próbára tett.” (Interjú Fibi Sándorral)	20–21
Pénzes István: „Verecke híres útján...”	22–23
Vörös Mária: Kaszás János emlékére	24
Futó Mária: Elment... (Rózsa Margit)	24
Ádám Zita – Pék László: Szakmai igények feltérképezése	25
Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny (Felhívás)	25
Fodor Attila: Tisztelt Igazgató Asszony / Igazgató Úr! (Tájékoztatás)	26
Tisztelt Kollégák! (Felhívás)	26
Vrábel Sándor: Feszty műveltségi vetélkedő	27
Pillanatfelvételek a 2009/2010-es tanév beiratkozási eseményeiről (Képriport)	28

Feladatainkról, terveinkről az új év kezdetén

„Adj irgalmas Isten, boldog új esztendő, gazdagnak, szegénynek áldásos jövődöt.”

Új naptári évet kezdünk. Hangzatosan mondhatjuk akár úgy is, hogy a gyorsan pergő harmadik évezred újabb évtizedébe léptünk. Ha SZMPSZ-kezetekben gondolkodunk, akkor az év a húszas szám jegyében indul, hiszen két évtizede született meg szervezetünk. Ez idő óta sok-sok szlovákiai magyar pedagógus tevékenysége segített abban, hogy az iskolai oktatás feltételeit javítva, a pedagógusok szakmai munkáját erősítve, a diákprogramok szervezését felvállalva a felvidéki magyar közoktatás minősége érdekében előbbre lépünk. A diákszám csökkenése és a nemzetiségi oktatás törvényi kereteinek szűkülése ugyan jelzik gondjaink és veszteségeink mértékét, ennek ellenére nem tehetünk mást, mint azt, hogy az építkezés szándékával folytassuk tovább közös erőfeszítéseinket. Ha lehet szakszerűbben, hatékonyabban, nagyobb elszántsággal, egymás munkáját jobban megbecsülve és segítve.

A szövetség elmúlt húsz esztendeje sok szép eredményt hozott. A rendszerváltó hangulatban megfogalmazott elképzelések jelentős része szárba szökkenett. Az első időszakot többek között a nyári egyetemi programok, a magyarországi felsőoktatási intézmények kihelyezett részlegeinek létrehozása, a minisztériummal folytatott tárgyalások reményei, a szövetség szervezeti kereteinek létrehozása, majd a Czabán Napok megszületése jellemezte. Később ami bevált folytatódott, de új elképzelések is születtek. Létrehoztuk a Comenius Pedagógiai Intézetet és a Pázmány Alapítványt, Európa Unió programokat valósítottunk meg, regionális központok kezdtek meg tevékenységüket. Évente országos tanévnyitót tartunk, színvonalas szakmai napokat, diákversenyeket, tanulmányi kirándulásokat szervezünk, módszertani kiadványokat jelentetünk meg. Mindezek közben sok energiát felemésztve, mind többet kényszerülünk gyarapodó programjainkhoz és a szervezet működéséhez pályázati úton támogatásokhoz jutni. Kapcsolatépítésünk az állami oktatásirányítás felé több esetben nemzetiségi jogaink érvényesüléséért folytatott hadakozással alakul.

A 2010-es évben is sok fontos tervünk van. A napokban elsősorban az, hogy a magyar iskolákba való beiratkozások eredményességét segítsük. A szülőknél mutassuk meg anyanyelvű iskoláink erényeit, eredményeit, hogy gyermekük és közösségünk érdekében jó döntést hozzanak! Szakszerű válaszokat adjunk, és jó példával szolgáljunk! Fontos, hogy a számunkra kedvezőtlen törvények, akadályok ellenére a reménykeltő cselekvés irányába lépjünk.

Az iskolai munka minőségi mutatóinak emelése érdekében célunk pedagógusaink számára megteremteni az anyanyelven folyó akkreditált továbbképzéseket, beleértve a vezetőképzést is. A sikeres együttműködés reményében alakulnak kapcsolataink a Selye Egyetemmel, valamint a nyitrai egyetem Közép-Európai Tanulmányok Karával és az állami módszertani-pedagógiai központokkal is. A hatékony nevelési és oktatási módszerek alkalmazása, a tehetséggondozás, a regionális és a helyi értékek beemelése az oktatási folyamatba olyan témák, melyek a szakmai tevékenységek súlypontját képezhetik az új naptári év során. A tájékoztatás, a kiadványok megjelenítése, a támogatási források közvetítése hasznosan egészíthet ki regionális és országos rendezvényeinket. A rozsnói pedagógustalálkozó programja március végén ebben az évben kiemelten a nevelés témája köré szerveződik. Szövetségünk megalakulásának két évtizedes évfordulóját az őszi időszakban kiadvánnyal és ünnepi programmal szeretnénk méltón megünnepelni.

Májusban tisztújító közgyűlést tartunk. Beleértve az alapszervezeti taggyűléseket és a területi közgyűléseket is reméljük, hogy gondos szervezési előkészítéssel, lehetőségeink megfontolt áttekintésével és felfrissült szemlélettel szervezetünk tevékenysége új lendületet kap. E munkához várjuk pedagóguskollégáink együttműködését!

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének lapja

Felelős kiadó: Pék László

Tel./fax: 031/780 7928, e-mail: pek@szmpsyz.sk

Főszerkesztő: Hajtman Béla

Tel./fax: 035/77 77 313, e-mail: hajtman94@gmail.com

Nyelvi szerkesztő: Szanyi Mária

Tel: 037/777 7313, mobil: 0904269128

e-mail: szanyi.maria@gmail.com

Grafika, tördelés, nyomás: PRINT-K, Komárno

Címlapkép: Jó játék, fegyelem és figyelem... (illusztrációs fotó)

A szerkesztőség postacíme:

SZMPSZ, Villanytelep u. 2., P.O.BOX 49., 94501 Komárno 1

Tel.: 035/77 77 313, fax: 035/77 14 756

e-mail: pedforum@szmpsyz.sk, szmpsyz@szmpsyz.sk

honlap: www.szmpsyz.sk

Engedélyezési szám: EV 3408 / 09

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

A lap támogatói:

Pázmány Péter Alapítvány
az MK Oktatási Minisztériuma
az SZK Kulturális Minisztériuma
Szülőföld Alap, Budapest

Az SZMPSZ alapszervezeteinek és területi választmányainak figyelmébe!

A tisztújító közgyűlések szervezésével és tartalmával kapcsolatos feladatok és ajánlások

Pék László beszéde a Galánta-Vágsellye TV vezetőségi ülésén

Szövetségünk 2010 májusában országos tisztújító közgyűlést tart, melynek sikeres kimenetele érdekében tisztelettel kérjük az alapszervezetek (ASZ-ek) és a területi választmányok (TV-k) elnökeit az alapszervezeti tag-gyűlések és a területi közgyűlések gondos előkészítésére. Az SZMPSZ OV 2009. október 23-i ülésének határozata értelmében az ASZ-ek taggyűléseit 2010. február 1-je és február 26-a között, a területi közgyűléseket 2010. március 1-je és március 31-e között tartják az SZMPSZ szervei. Az országos közgyűlés várható időpontja 2010. május 15., illetve május 22.

Az alapszervezeti taggyűlések előkészítése

Az országos elnökség (OE) felkéri a TV-ok elnökeit, hogy 2010. február 5-ig hívják össze a TV ülést, ahol koordinálják az ASZ-ek taggyűléseit az OE ajánlása alapján.

A területi választmány értékelje a 2009-es év tevékenységét a régióban és hagyja jóvá a 2010-es év munkatervét. Az SZMPSZ-nek az OE által javasolt 2010-es munkaterve a jelen ajánlás részeként hozzáférhető.

Az OE ajánlja, hogy a TV ülés foglalkozzon a nyelvtörvény iskolákat érintő hatásával, az iskolák tankönyvellátottságával és az akkreditált továbbképzések témakörével.

Az SZMPSZ 2010-ben ünnepli megalakulásának 20.

évfordulóját. Ebből az alkalmából egy kiadvány megjelentetését tervezzük. Kérjük a területi választmányokat, hogy az elmúlt öt év eseményeiről készült írásos anyagokat és a rendezvényekkel kapcsolatos fényképeket, dokumentumokat szíveskedjenek elektronikus információhordozón (CD) 2010. február 28-ig eljuttatni a központi irodába.

A TV-ok lehetőség szerint kezdeményezzék új alapszervezetek létrehozását és az óvodapedagógusok legmegfelelőbb szerkezeti formában történő bevonását a TV és az SZMPSZ Óvodapedagógiai Társulásának munkájába.

A TV ülésen egyeztessék a területi közgyűlés időpontját, döntsenek küldötteinek számáról, és határozzák meg az alap-

szervezetek küldöttei részvételére vonatkozó kulcsot a 2009. évi rendezett tagdíjbefizetések alapján. Az OE ajánlása: a küldött 5 tag képviselőtében vesz részt a területi közgyűlésen.

A területi közgyűlések tervezett időpontját az időbeni összehangolás céljából kérjük egyeztetni a központi iroda titkárával.

Az ASZ-i taggyűlések javasolt programjai

- Elnöki beszámoló az elmúlt két év tevékenységéről, az elvégzett munka és gazdálkodás értékelése.
- Új tagok bevonása a szervezet munkájába.
- Javaslatok az SZMPSZ Alapszabályának módosítására (a dokumentumok – az Alapszabály és a Szer-

vezeti és működési rend megtalálhatók az SZMPSZ honlapján).

- Javaslattétel az SZMPSZ új Programjára.
- Az ASZ elnökének és gazdasági felelősének, nagyobb alapszervezetek esetén további tisztségviselők megválasztása.
- A küldöttek megválasztása a területi közgyűlésre.
- Javaslattétel a szövetség munkájában az elmúlt időszakban tevékeny kollégák megjutalmazására.

A területi közgyűlések

A területi közgyűlés feladatait az Alapszabály VI. cikkelyének 3. pontja rögzíti. Ennek értelmében a területi közgyűlés határozza meg az új területi választmány tagjainak számát.

A területi közgyűlésre javasoljuk meghívni a magyar oktatási intézmények igazgatóit, a tanügyi hivatalok és a területileg illetékes tanfelügyelet vezetőit és munkatársait, az oktatás jövője iránt elkötelezett polgármestereket, megyei képviselőket, a felsőoktatás és a módszertani központok munkatársait.

A területi közgyűlések javasolt programjai:

- Elnöki beszámoló az elmúlt két év tevékenységéről, az elvégzett munka és gazdálkodás értékelése, az ellenőrző bizottság beszámolója.
- Az adott régió oktatásügyének időszerű szakmai és oktatáspolitikai céljainak megvitatása.
- A TV elnökének, alelnökének (alelnökeinek), pénztárosának és a TV további tagjainak a megválasztása. A TV elnöke mellett a terü-

leti közgyűlés egy alelnököt jelöl az OV-be.

- A TV ellenőrző bizottsági tagjainak és elnökének a megválasztása.

Az Alapszabály módosítására tett javaslatok megvitatása

Módosító javaslatokat a területi közgyűléseken lehet tenni. Az Alapszabály a tagok számára hozzáférhető az SZMPSZ honlapján. (Az OE 2010. január 9-én megtartott ülése nem javasolja az Alapszabály módosítását, mert az a jelenleg hatályos Szervezeti és működési renddel kiegészítve biztosítja az SZMPSZ hatékony működéséhez szükséges kereteket. Amennyiben a területi közgyűlés határozatában mégis javaslatot tesz az Alapszabály módosítására, az OE egy erre a célra összehívott kibővített ülésén – a javaslattevők bevonásával – a módosításokat összehangolja és beépíti azokat az országos közgyűlés küldötteinek elküldendő dokumentumokba.)

Az OV által a következő ciklusra előterjesztett új programjavaslat megvitatása, módosítása, kiegészítése.

A programjavaslatot az OV február 20-ig terjeszti elő és teszi hozzáférhetővé az SZMPSZ honlapján a tagok számára.

Az országos közgyűlés küldötteinek a megválasztása.

Az országos közgyűlésre a küldöttek számát az SZMPSZ OV-a február 13-i ülésén határozza meg. Az OE által előzetesen javasolt kulcs 30:1 a 2009. évi rendezett tagdíjbefizetések alapján. Ajánljuk betartani az óvodapedagógusok, illetve az alap-, a közép- és a speciális iskolákban tevékenykedő tagok, valamint az egyetemi hallgatók arányos képviselését. A TV újonnan megválasztott elnöke és az OV-be javasolt alelnök küldötteként vegyen részt az országos közgyűlésen.

A területi konferencián kérjük az országos közgyűlésre megválasztott küldöttek és a póttagok postacímének,

telefon és e-mail elérhetőségeinek összegyűjtését és azt a jegyzőkönyv mellékleteként elküldeni a központi irodába legkésőbb 2010. április 10-ig. Erre a célra a területi választmányoknak üres formanyomtatványt küldünk.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az alapszabály módosítására vonatkozó javaslatokat, valamint az országos tisztségekbe javasolt személyekre tett jelöléseket (országos elnök, alelnök, ellenőrző bizottság). A közgyűlésre a megválasztandó alelnökök számáról a javaslatot az OV 2010. február 13-i ülésén teszi meg. Az alelnökök közötti munka- és felelősség-megosztást a közgyűlés után létrejövő OV határozza meg.

A területi választmány hatáskörében a szövetség munkájában az elmúlt időszakban tevékeny kollégák megjutalmazása.

Az OE javaslata az SZMPSZ 2010-es évre szóló munkatervére

A munkaterv-javaslatot az OV 2010. február 13-i ülésén hagyja jóvá az országos közgyűlésig terjedő időszakra. A közgyűlést követő időszak munkatervének elfogadása az újonnan létrejövő OV illetékességi körébe tartozik.

Január

Az iskolai beiratkozások figyelemmel követése

A PPA, a SZA tavaszi lebonyolító pályázatának és a szóróanyagprogramnak a meghirdetése

Kerekasztal a tehetségpontok munkájának összehangolására

Február

Az OV ülése (február 13.)

Regionális szakmai napok szervezése

Jelölések az SZMPSZ-díjakra

Március

Az Intézményvezetők Országos társulásának ülése

A magyarországi elismert és akkreditált nyári továbbképzések meghirdetése

Az SZMPSZ tanulmányi versenyeinek regionális fordulói SZMPOT Rozsnyó (március 27-28.)

Április

Az SE Comenius PI akkreditált továbbképzéseinek meghirdetése

Széchenyi évfordulós rendezvények, megemlékezések

Tanulmányi versenyek lebonyolítása

Május

Az országos közgyűlés (május 15. vagy 22.)

Nyári szaktáborok meghirdetése

Június

Az SZMPSZ nyári egyetemi programjainak előkészítése, meghirdetése

A kárpát-medencei nyári továbbképzések meghirdetése

Erkel-projekt bemutatása

Július

NYE-ek lebonyolítása

Hazai és a zánkai szaktáborok megvalósulása

A kárpát-medencei pedagógusszövetségek nyári akadémiainak megvalósulása

Augusztus

A Kincskereső szaktábor megvalósítása

Az országos tanévnnyitó előkészítése és megvalósítása

Szeptember

Az SZMPSZ megalakulása 20. évfordulója megünneplésének előkészítése

Az ünnepi kiadvány megjelenítése

Október

A Szülőföld Alap őszi lebonyolító pályázatának meghirdetése

A Kincskeresők diákkonferenciája megvalósítása

Regionális szakmai napok szervezése

November

Erkel-emlékkonferencia

Ünnepi rendezvény az SZMPSZ megalakulása 20. évfordulója alkalmából

A Tudok diákkonferencia megszervezése

Óvopedagógusok országos konferenciája

December

Nógrádi pedagógustalálkozó

Pályázatok elszámolása

Hajtman Béla a módszertani központok akkreditált továbbképzéseiről számolt be

A bővített választmányi ülés résztvevői

Beiratkozási Körút az anyanyelvünkért

Ha egy országos programot harmadik alkalommal rendeznek meg, az nem lehet véletlen. Sajnos a Beiratkozási Körút sem vesztett aktualitásából az elmúlt években...

Hasznos, ha a szülők másoktól is hallják az anyanyelvi oktatás melletti érveket

2007 őszén indult útjára a Beiratkozási Körút, amelynek elindítását a Rákóczi Szövetség programja inspirálta. Azt a kérdést tettük fel magunknak, hogy mi mit tehetünk azért, hogy barátaink, ismerőseink, kortársaink jó döntést hozzanak, amikor a gyermekek életének egyik legfontosabb kérdéséről határoznak.

Születtek azóta kisfilmek, amelyeket DVD-kre írtunk, kislemezek, amelyeken szakemberek, befutott szlovákiai magyar személyiségek, sikeres fiatalok mondják el

véleményüket az anyanyelvi oktatásról. Senkit sem kellett győzködni, hogy részt vegyen a programban, szívesen meséltek arról, hogy ők mit kaptak a magyar iskolától és miért gondolják azt, hogy a magyar gyerekeknek magyar iskolában van a helyük.

Különösen fontosnak tartom, hogy idén a katolikus és a református egyház képviselői is megszólaltak az ügyben. A sokszor idézett Reményik-vers temploma és iskolája nem véletlenül került egymás mellé. A templom és

az iskola rengeteg szállal kötődik egymáshoz. Mindkettőnek kiemelkedő szerepe van identitásunk megtalálásában, mondjuk ki, nemzetünk megmaradásában.

Idén harmadszor járjuk végig az országot ugrálóvárainkkal, osztjuk szét DVD-inket, füzeteket a szülőknek, a lufigat, kisma-

jogok és azt kellett tapasztalnunk, hogy a szlovákiai magyaroknak sajnos nincsenek megfelelő ismereteik saját nyelvhasználati jogaikról. Polgári társulásunkat azért alakítottuk, hogy tájékoztató jellegű, és az anyanyelvhasználatot elősegítő anyagokat készítsünk. Tavasszal véglegesítjük például anyanyelvhasználati útmutatónk,

cikat a gyerekeknek. Az évi 30 helyszínen folytatott beszélgetések alapján komoly tapasztalatokra tettünk szert. Az elmúlt időben egyre több szervezet ismeri fel a program jelentőségét és vesz benne részt különböző formában. Az alapiskolák, óvodák is kezdenek rájönni, hogy ezzel a körúttal csak segíteni szeretnénk és talán hasznos, ha a szülők néha másoktól is hallják az anyanyelvi oktatás melletti érveket.

Ha a beiratkozási számokról beszélünk, akkor járunk a legközelebb az igazsághoz, ha tünetként kezeljük. Annak tüneteként, hogy mennyire valljuk meg magyarságunkat, mennyire tartjuk fontosnak anyanyelvünk használatát, mennyire élünk nyelvhasználati jogainkkal.

Társaimmal tavaly szeptemberben alakítottuk meg az Anyanyelvünkért Polgári Társulást. A tavalyi évben a nyelvtörvény-módosításnak köszönhetően ismét központba kerültek a nyelvi

amelynek munkaverziója megtalálható honlapunkon (www.anyanyelvunk.sk).

Az anyanyelvhasználat fontos színtere az iskola, ezért gondoltunk arra, hogy ettől az évtől társszervezői lehetnének a Via Nova ICS keretein belül elindított Beiratkozási Körútnak. Nem árt a körútnak sem, ha minél civilebb lesz, hiszen így talán még jobban meg tudja őrizni hitelességét. Kulcskérdésről van szó. A szülőknek nem szabad azt éreznie, hogy bele akarunk szólni a magánéletükbe, egy olyan döntésbe, amit csak ők hozhat meg. A Beiratkozási Körút segítséget kíván nyújtani, érveket felhozni az anyanyelvi oktatás mellett, hogy ilyen formában is jelen legyünk a családi beszélgetések során.

Mi mást is kívánhatnék szülőknek, iskoláknak és az egész felvidéki magyarságnak, mint hogy jó döntések születessenek januárban-februárban!

Az ugrálóvárat szívesen megostromolják a gyerekek

Vajon hány elsőssel kezdjük a következő tanévet?

Szerkesztőségünk azzal a kéréssel fordult a magyar tanítási nyelvű alapiskolák iskolavezetőihez, hogy tájékoztassák olvasóinkat a leendő elsősek beíratási eseményeivel, várható eredményeivel kapcsolatban. Mivel sok iskolánkban a lap megjelenése idejére megtörténik a beiratkozás, ezért a következő lapszámunkban a statisztikai adatokra és kimutatásokra még visszatérünk.

-szerk-

Ebben a tanévben két tanuló a második osztályt, kettő pedig a harmadikat látogatja. Sajnos az első osztályban egy tanuló sincs. Az előzetes tájékozódás alapján tudjuk, hogy a magyar tannyelvű osztályba a 2010–2011-es tanévre 1 elsőst fognak beírni.

Ambrúzs Zita, a Hosszúszói Alapiskola igazgatója

A Lekéri MTNY Alapiskolába a 2010/2011-es tanévre 1 elsős iratkozott be.

Medved Júlia, igazgatónő

A Battyáni Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolába előzetes felmérések alapján 10 gyereket várunk, habár e felmérés nem végleges, mivel iskolánkban még nem történt meg a beiratkozás.

Birke Miklósné, igazgatónő

A Krasznohorkaváraljai Szlovák és Magyar Óvodával rendelkező Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolába a beiratkozást január 15-én ünnepélyes szülői értekezlettel kezdtük. A szülői értekezleten gazdag kultúrműsorral felléptek a jövőbeli tényleges elsősök, valamint a már iskolába járó nulladikos tanulók.

A magyar óvodába járó 20 iskolaköteles gyermekből 14 gyermeket írtak be iskolánkba, valamint a szlovák óvodát látogató gyerekek közül egyet. Így iskolánkat 15 új kisdíák fogja látogatni, mindannyian szociálisan hátrányos család gyermekei. Községünkben szlovák nyelvű teljes szervezettségű iskola is található, ennek hatására fogy a magyar iskolába iratott gyermekek száma. Mivel kisiskola vagyunk, nagyon örülünk a 15 kisdíáknak és szüleiknek.

Stupák Ágnes, iskolaigazgató

Iskolánkban a beiratkozás 2010. január 29-én lesz ünnepélyes keretek között. A felsőbb évfolyamok tanulói apró ajándékokkal és közös játékkal, szórakozással várják a leendő első osztályosokat. Az előzetes felmérések szerint az óvoda 3 nagycsoportos tanuló-jából 2 lesz iskolánk tanulója. Ez a helyzet már évek óta mindig fennáll. Néhány szülő jobbnak látja, ha a környékbeli teljesen szervezett iskolába írta gyermekeit. Így nekünk marad évről évre a reménykedés, hogy legalább egy elsősünk lesz és megmarad a 105 éve létező kisiskolánk.

Csicsay Mária, a Bögellői Magyar Tannyelvű Alapiskola igazgató-tanítónője

A Csatai Baross Gábor Alapiskola 2010. február 2-én és 3-án várja az iskoláskorú gyermekeket és szüleiket. A gyermekek beíratása reggel 8 órától 17 óráig történik az iskola épületében. 12 jövődó elsősre számítunk, akik a csatai és az oroszokai óvodából érkeznek. Beíratási programunk a tanév elejétől zajlik. Mindkét óvoda iskoláskorú gyermekei részt vettek iskolánk kulturális rendezvényein és a nyitott napunkon. Szüleikkel együtt betekintést nyertek az iskola életébe, megismerkedhettek új oktatási programunkkal.

Kulcsár Erzsébet, iskolaigazgató

A beiratkozás az 1. évfolyamba február 5-én lesz 9:30 órától. Minden évben ünnepélyes beiratkozást tartunk, ahol bemutatjuk a szülőknél és a gyerekeknek az iskolát. A gyerekek nagyon örülnek, ha egy-egy osztályban ismerősökkel találkozhatnak. Ünnepi műsorral is készülünk erre a napra, iskolánk tanulói táncolnak, verselnek, de volt már, hogy szülők színdarabot játszottak. Tavaly amíg a gyerekek színházat néztek, a szülők óralátogatáson vehettek részt.

Ebben az évben kézműves-foglalkozást rendeznek az alsó tagozatos tanító nénik a tanulókkal együtt. Az

előzetes felmérés szerint 10-12 gyerekre számíthatunk. Ez kevesebb, mint a tavalyi év, mert a 2009/10-es iskolaévben 17 elsőssel büszkélkedhettünk.

Kulik Szilvia, a Pelsőci Magyar Tannyelvű Alapiskola igazgatóhelyettese

Február elején 3 község (Csicsó, Komáromfüss, Kolozsnéma) iskolaköteles gyermekeit fogadja iskolánk. Az előzetes felmérések szerint 12 gyermek beíratásával számolunk, ez az utóbbi évek legalacsonyabb létszámát jelenti. Iskolánkat is elérte a negatív demográfiai hullám, a jövő tanítási évben várhatóan 160 diákunk lesz. Létszámában várhatóan a következő évek hoznak javulást.

Szakszon Gyula, a Csicsói MTNYA igazgatója

Az Ipolynéki Balassi Bálint MTNY Alapiskolában a beiratkozás 2010. február 4-én lesz. Előzetes felméréseink alapján 8 tanulót várunk. Ez a létszám iskolánk tanulóinak csökkenését jelenti továbbra is.

Jusztin Imre, iskolaigazgató

Iskolánkban a beiratkozásra 2010. jan. 18–19-én kerül sor. Az előzetes felmérések alapján 12-15 elsősrre számítunk. Az elsőbe íratottak száma az elmúlt években:

2007	17
2008	14
2009	21

*Bukovszky János, Kossányi József
Alapiskola és Óvoda, Szentpéter*

A 2010-11-es iskolai évre 10 elsőst várunk. A beíratás február 1-én lesz.

Varga Márta, MTNYA Zsitvabesenyő

A Galántai Kodály Zoltán Alapiskolában a beiratkozás 2010. február 11-12-én lesz. Az elsősök száma várhatóan 22 – ez viszont csak a galántai óvodákba járó gyerekek száma, reményeink szerint a környező falvakból is érkeznek hozzánk kisdiákok, tehát mi bízunk abban, hogy legalább 24-26 kis elsősünk lesz.

Az előző évek sikerein felbuzdulva az alsó tagozatos tanító nénik színes programokkal, foglalkozásokkal várják a kicsiket és szüleiket, akik a pénteki nap folyamán (február 12.) az óvó nénik kíséretében érkeznek majd iskolánkba.

*Oláh Hajnalka, a Galántai Kodály
Zoltán Alapiskola igazgatónője*

A Vágai MTNY Alapiskolába a 2010/2011-es tanévre szóló beiratkozásnak várható eredménye 6-9 tanuló, ha nem lesz halasztás (egyelőre 1 várható).

A 2009/2010-es tanévben ez a létszám 11 volt (ebből 2 halasztás, akik idén már jönnek az 1. osztályba).

Czakó Attila, igazgató

Iskolánkban a beíratás február 10-én lesz. Kisgéresből minden iskolaköteles gyerek magyar iskolába iratkozik – ebben az évben 5 gyerekek.

*Asszonyi Zsuzsa,
1-4. évfolyamos AI, Kisgéres*

Iskolánk évekkal ezelőtt elindított egy beiratkozási programot, amelynek lényege az iskolaköteles gyerekek és szüleik megszólítása, valamint iskolánk értékeinek, programjainak, sikereinek bemutatása. Mindebben az óvodák, az ott dolgozó pedagógusok vannak segítségünkre, akik készségesen elkísérik a gyereket az iskolában tartott játszóházi foglalkozásokra, amelyekre időnként a szülőket is meghívjuk. Ilyenkor előadásokat tartunk az iskolaérettségről, a beiskolázással járó feladatokról és nehézségekről, prezentációt mutatunk be iskolánkról, programjainkról. Bemutatjuk a leendő elsősök tankönyveit és a leggyakrabban alkalmazott módszerek lényegét. Volt olyan év, amikor nyitott napot tartottunk az iskolaköteles gyerekek és szüleik számára.

Az a tapasztalatunk, hogy a szülőket meg kell szólítani, széles körben beszélni kell az iskola előnyeiről, propagálni kell sikereinket, jövőbeni terveinket, mert ezek a dolgok segíthetnek a szülőknél a döntéshozatalban. Tudatosítanunk kell, hogy a dön-

tés a szülő kezében van, mi nem kényszeríthetjük őket döntéshozatalra, de nem mulaszthatunk el egyetlen alkalmat sem, hogy felhívjuk a figyelmet az anyanyelven történő oktatás jelentőségére.

Tapasztalataink szerint vannak szülők, akiknek a tájékoztatás segít a helyes döntésben, mások már eleve eldöntik, hogy magyar tanítási nyelvű iskolába íratják gyermeküket. Iskolánkban a beíratás a 2010-2011-es tanévre február 3-án, 13:30-tól lesz. A beíratás – mint mindig – most is ünnepélyes lesz, az elsősök kultúr műsort készítenek, az iskolaköteleseket megvendégeljük és megajándékozunk. Amíg a szülők kitöltik a szükséges okmányokat, addig a gyerekek játszóházban lehetnek, megnézik a tantermet és ellátogatnak a napközibe.

Mint a legtöbb iskola, mi sem lehetünk megelégedve a számokkal. Az eredményt, sajnos, a demográfiai hullám befolyásolja, s így a beíratott gyerekek száma általában 16 és 20 között van.

Bucsay Lajos, iskolaigazgató, Bély

Az ünnepélyes beíratásra február 3-án kerül sor az Egyházkarcsai Magyar Tannyelvű Alapiskola épületében. Ezen a napon az eddigi évek mintájára átjönnek az iskolába készülő gyerekek, az iskolaköteles gyerekek a szüleikkel, az óvónővel és az óvoda igazgatónőjével. Az iskola első osztályos tanulói várják őket kis programmal, játékkal, melybe az óvodásokat is bevonjuk. Ezáltal kisebb betekintést nyernek az iskolai élet mindennapjaiba. A bemutató óra után ismerkedésre, beszélgetésre kerül sor a gyerekek között, a szülők és a pedagógus között. A jövő első osztályosok minden iskolai tanévben ajándékot kapnak a beíratás alkalmából. Édességgel, sósperccel és üdítővel is megvendégeljük őket. Gondolom, hogy nagy izgalommal várják az óvodások a beiratkozási pillanatát, hiszen ezáltal valami új kezdődik el az ő életükben.

A 2009/2010-es tanévben az egyes évfolyamokban a tanulók száma évfolyamonként:

1.	2.	3.	4.	5.
13	9	7	5	11

A jövő első osztályosok számát egyelőre még pontosan nem tudom megmondani, de előzetes felmérés alapján kb. 13-15 kisdíkkal számolunk. Várjuk jövő elsőseinket!

Várdi Éva, az Egyházkarcsai Magyar Tannyelvű Alapiskola igazgatónője

Iskolánkban a beiratkozás az elkövetkezendő iskolai évre 2010. január 28-án lesz. Az előzetes felmérések alapján 2 új tanulót várunk az első évfolyamba, mivel 5 tanulónak a pszichológus előreláthatólag nem fogja javasolni az iskolakezdést. Ők még maradnak az óvodában. Ennek talán az lehet az oka, hogy a szülők a gyermeküket csak 5 éves korukban íratják be az óvodába. A jövőben is szeretnénk biztosítani a pszichológus jelenlétét a beiratkozásokon, mert a tapasztalataink alapján nagy szükség van rá. Iskolánk vonzáskörzetében a gyermekek 99%-a roma származású. Az elmúlt években magasabb volt az elsősök száma, ez annak is köszönhető, hogy kevesebb gyermek kapott halasztást. Az elkövetkezendő években szintén magasabb lesz az első osztályba iratkozó gyermekek száma (7-8 gyermeket várunk). A beiratkozásra érkező gyermekeknek kultúrműsorral és ajándécsomaggal kedveskedünk.

Bálint Zsuzsanna, a Fülekkovácsi MTNY Alapiskola igazgatónője

Iskolánkban 2010. február 5-én lesz a beiratkozás. Már előre tudjuk az elsőosztályosok létszámát, mivel az óvodával már szeptembertől kapcsolatban vagyunk. A beiratkozás előtt nyitott napokat tartunk, minden kedves szülőt levélben értesítünk a beiratkozás napjáról, valamint tájékoztatót küldünk iskolánk életéről. Meghívjuk az ovisokat az első osztályosokhoz, kicsit megismerkedni a környezettel, játszani együtt. A beiratkozás napján játszótérrel tartunk, a szülőkkel külön elbeszélgetünk, ha probléma akad, próbálunk segíteni. Idén 12 kis ovisot várunk. Sajnos kevesebb a múlt évekhez mérten, de a 2003-2004-ben született gyermekek száma falunkban csupán 24 volt.

Kovács Erika, Gregorovits Lipót MTNY Alapiskola, Jóna, igazgató

Az Ipolyszakállosi Alapiskolát hat faluból látogatják a tanulók: Ipolyszakállos (Ipeľský Sokolec), Lontó (Lontov), Szete (Kubáňovo), Százd (Sazdice), Ipolybél (Bielovce) és Ipolypászto (Pastovce). Ipolybélen és Szetén az alacsony gyermeklétszám miatt már nem működik óvoda, ezért az Ipolyszakállosi Alapiskola és Óvoda intézményét látogatják a falu gyermekei. Előzetes felmérések alapján Ipolypásztóról 2, Lontóról 1, Százdrol 2 és a helyi óvodából 5 gyermeket várunk a beiratkozásra. Az előző évekhez hasonlóan a beiratkozásra az óvodákon keresztül juttatjuk el a meghívót a szülőknek egy levél kíséretében, az anyanyelvi oktatás fontosságáról. Természetesen nem marad el az információs anyag sem az iskola eredményeiről és felkészültségéről. Ebben az évben február 3-án tartjuk a nyitott napot az első osztályban, ahol az elsőosztályosok bemutatják a tudásukat, és játékos formában bevonják a foglalkozásba a jövő iskolásokat is. Míg a gyermekek játszanak, addig a szülők megtekintik az iskolát és az igazgatói irodában további információkat kapnak a nevelő-oktató folyamatáról, valamint az anyaország által biztosított támogatásokról.

Nagyon örülnénk, ha 11 elsőosztályossal tudnánk kezdeni, hiszen vidékünkre jellemző, hogy nagyon alacsony a születési mutató, amely oka főleg a fiatalok elköltözése munkavállalás reményében. Iskolánk az Ipolyszakállosi Községi Hivatal EU-pályázatának köszönhetően felújítás alatt áll. Bízunk benne, hogy a szép külső mögött tartalmas belsővel tudjuk kitölteni, ami főleg a gyermeklétszám meglétéén múlik.

Baka Ágnes, igazgatónő

2010 január 15-én a Via Nova Ifjúsági Csoport és az Anyanyelvünkért Polgári Társulás 2010-es beiratkozási körútjának egyik állomása voltunk, melyet a felhívásukra vállaltunk.

A Beiratkozási Körút célja a magyar iskolák jelentőségének kihangsúlyozása, magyar iskolákba beiratott diákok számának emelése, illetve, hogy felhívja a szülők figyelmét az anyanyelven történő tanulás fontosságára, és ezáltal az identitástudat megőrzésére.

Ez a program azért volt hasznos, mert így a kedves szülők saját szemükkal láthatták az iskolánkban folyó hatékony oktatást. A program előtt a kedves szülők nyitott tanítási órákon vehettek részt az iskola bármelyik osztályában, s láthatták iskolánk technikai felszereltségét, azok alkalmazását a tanításban. Saját szemükkal győződhetek meg, hogy a tanulóink milyen magabiztosan kezelik az interaktív tábláinkat. Az 5 pedagógusunk elvégezte a nyári egyetemen az interaktív tábla kezelésére tartott tanfolyamot. (Szerintünk nincs a járásban még egy ilyen iskola, ahol egy tanulóra ennyi számítógép jut, mint nálunk. 37 tanulóink van, és számítógépünk 11 + 4 laptop és 5 projektor.) A szülők észlelhetnék iskolánk családias légkörét. Megtudhatták, hogy nálunk a tanulók nem hordják haza a táskát. A leckét elsajátítják az iskola napközi otthonában. A nagyszüneteket (20 perc) az iskola udvarán fákkal övezett, és játszóparkkal felszerelt sportpályán, parkban, a friss, levegőn töltik, majd délután a tanulás után is itt játszanak, edzenek, sportolnak. Napközben a tanítási szünetekben mézes, citromos, meleg gyümölcs- és gyógyteával olthatják szomjukat. Heti egy alkalommal pedig gyümölcsöt, vagy zöldséget fogyaszthatnak a szünetben, melyet támogatóinktól kapunk. Így vezetjük rá tanulóinkat az egészséges táplálkozás fontosságára. Képzett képzőművész foglalkozik tanulóinkkal heti egy alkalommal 2 órán keresztül. A tanulók megtalálhatják számításait. Különböző érdekkörök működnek a mi kisiskolánkban: fittlabda, tánc, német, matematika, angol, szlovák társalgás, számítástechnika. Évente egyszer természetiskolába megyünk, mely a szülőnek minimális anyagi megterhelést jelent, mert a befizetendő összeg nagy részét a szülői bálból befolyt összegekből fedezzük. Ezenkívül még számtalan programot szervezünk. Évi két alkalommal gulyásfőzés, virsli sütés, sütemény a karácsonyfa alá, Mikulás – gazdag ajándékokkal, húsvétvárás stb.

Kell-e ennél több? Nyújt-e ennél többet egy nagy iskola?

Nem. Csak sajnós még a Szülők (tiszteltet a kivételnek) nem tudják értékelni ezeket a kiváló lehetőségeket, melyeket a kisiskolák tudnak nyújtani.

Ezt követte a körút programja:

1. A jelenlévő jövődöbéli elsősök, szülők, képviselők, vendégek üdvözlése.
2. Szabó Júlia/isk. ig. bevezető beszéde az anyanyelven tanulás fontosságáról.
3. Gazdag kultúrműsor – az iskola tanulóinak előadásában.
4. A szülőknek filmvetítés az anyanyelvi oktatásról, majd kötetlen beszélgetés.

A gyerekeknek:

5. Játszóház-ugróvár (minden tanuló nagyon élvezte)
6. Kézműves foglalkozás (minden tanuló nagyon élvezte)
7. Ajándékot kapott minden kis – most még – óvodás, de szeptembertől remélhetőleg a mi kis diákunk

Közben a jelenlévők – kicsik és nagyok – pogácsát, süteményt majszoltak, és természetesen, a finom mézes gyógyteát szürcsölték. Igazi kis farsangi bulinak is megfelelt.

A kis nebulók és szülők elégedetten, élményekkel távoztak, megígérve, hogy február 5-én találkozunk.

Jelenleg a 2009/2010-es tanévben 7 elsősünk van.

A 2010/2011-es tanévre kb. 11-13 elsősre számítunk az előzetes felmérések alapján. A beiratás ugyanis 2010. február 5-én (pénteken) lesz 10:30-tól.

Szabó Júlia, Kisudvarnok

A mi iskolánk, a Martosi Református Egyházi Alapiskola, kisiskola 1-4 évfolyammal. Olyan község iskolája, ahol minden évben a gyermekek alacsony létszáma miatt vergődik az óvoda és iskola egyaránt. Komoly problémát jelentett ez megalakulásunk óta, mert minden minden évben pénzzsűkében vagyunk. Költségvetésünknek legalább egyharmada – de volt év, hogy ennél több is – hiányzott.

Idén még nem volt meg a beiratkozás. A helyi óvodában most is csak 3 iskolaköteles gyermek van, ezért megcéloztuk a szomszédos falvakat is, amelyekben nincs iskola, ill. nincs magyar iskola. Ha sikerülne a szülőket megnyerni, akkor ez plusz 10 gyermeket jelenthetne. Sajnos, két városi iskola is van 20 km-es körzetben, amelyek sokkal több lehetőséggel kecsegtetnek, mint egy falusi kisiskola. Igaz, hogy ők meg azt a családias hangulatot, bensőséges légkört nem tudják megteremteni, amit mi viszont igen, talán épp az alacsony létszám miatt. Bízunk benne, hogy meg tudjuk győzni a szülőket arról, hogy kényelmesebb a kisgyermeknek, ha érte megy az iskolabusz, és 8:30-ra beszállítja az iskolába, majd délután hazaviszi, és a házuk előtt kiteszi. (Nálunk egész napos oktatás van 9-től 15 óráig). Nincs tolokodás, nem álmosak a tanulók, nem olyan fáradékonyak, hiszen kipihenten jöhetnek iskolába.

Az 1. évfolyamba beiratott tanulók száma 5 évre visszamenőleg:

2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
8	3	4	7	2

Dékány Gizella, igazgató

Negyeden, a Pongrácz Ágoston Alapiskolában az iskolai évet nagyon gazdag, értékes munkák igazolják. Az egyes rendezvények már lassan hagyománnyá váltak, melyekkel a beiratási programot is színesebbé tesszük:

2009. 8. 21–23. Falunap – Fogadtuk iskolánkban a bólyi testvériskola diákjait, akik fúvószenekaruk fellépésével tették színesebbé a már hagyománnyá vált falunapot. A diákok és tanárok az iskola épületében voltak elszállásolva, és az étkeztetésük is itt volt biztosítva. Az ügyeletet tanítóink és az óvó nénik jelenléte biztosította.

2009. IX. 2. Ünnepélyes tanévnnyitó 2009. 9. 7. Játék az óvoda udvarán – az elsősökkel meglátogattuk a régi, jó óvodát, és játszottunk a volt ovisokkal.

2009. X. 27. - Tökvicsonyi-bál az iskola folyosóján. Délutáni szórakozást szerveztünk a gyerekeknek kézművesnappal egybekötve. Az óvodások is elhozták a már előre elkészített tökvicsorikat. A kiállítást a gyertyák meggyújtása tette hangulatosabbá. Igazi sült tök illata szállt a levegőben. Sajnos, az időjárás nem kedvezett, mert tervben volt egy kis szalonnasütés is, de ennek ellenére jól éreztük magunkat. A szakács nénik meleg teával kedveskedtek.

2009. XI. 7. A Csemadok 60. évfordulója tiszteletére kultúrműsorral kedveskedtünk falunk lakosainak.

2009. XII. 5. Szombat délután a NIGET Polgári Társulás jóvoltából Mikulás - délutánon vettünk részt a falu főterén, ahol kis kultúrműsorral köszöntöttük a falunkba ellátogató Mikulást.

2009. XII. 17. Almáspite-délután a fenyőfa alatt” – kis karácsonyi műsorral, teával és almás pitével kedveskedtünk szüleinknek. Az almás pite recepteket az anyukák kicserélhették között. A szakács nénik megint finom teával járultak hozzá, a napközisek pedig saját kezűleg készített mézeskaláccsal lepték meg szüleiket. A kis óvodások karácsonyi versekkel kedveskedtek és éneklés közben díszítették a fenyőágakat. Nem feledkeztünk meg azokról sem, akik már nincsenek közöttünk, az ő tiszteletükre gyertyákat gyűjtöttünk.

2009. XII. 18. Balázsolás – a Rákóczi Szövetség karácsonyi csomagját az óvodában meghitt keretek között adtuk át nemcsak az ovisoknak, hanem iskolánk elsőseinek is.

2010. II. 3-án lesz a beiratkozás ünnepélyes napja. Sajnos az idei év nem kedvező. Ahogy a felmérések igazolják, nagyon kevés elsőre számíthatunk.

Visszapillantás a múltba (az elsősök létszáma):

2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
24	19	17	16	16	5

Jelenleg ennyit az idei összmunkánkról, a bővebb tájékoztatást rendszeresen iskolánk honlapján tekinthetik meg : www.suli.sk cím alatt.

Krommel Gabriella, iskolaigazgató

2010. I. 16-án iskolánkban megszerveztük az „Iskolába csalogató” rendezvényünket, amely a Pázmány Péter Alapítvány jóvoltából valósult meg. Meghívtuk azokat a szülőket, akiknek gyerekük szeptembertől iskolaköteles lesz. Célkitűzésünk az volt, hogy a gyerekeket közelebb hozzuk ahhoz, hogy ne szorongva jöjjenek pár hét múlva az iskolai beiratkozásra. Az iskola-bemutató további célja az volt, hogy minél több oldaláról mutakozzon be a Csongrády Lajos Alapiskola Szőgyénben. Iskolánkban előadást hallhattak az ide ellátogató vendégek Strédl Terézia pszichológustól, aki a beiskolázási problémákról és a magyar iskolák fontosságáról is beszélt. A gyerekeknek játékos feladatokkal és mozgásos foglalkozásokkal színeztük ezt a napot. A mostani évben 15 első tanuló van. Szeptembertől 10 kisdíák várható.

Szabó Melinda, iskolaigazgató,
Csongrády Lajos MTNYA, Szőgyén

Az elsősök beiratása a 2010/2011-es tanévre a Deáki MTNYAI-ban 2010. febr. 3-án és 4-én lesz a délutáni órákban, 2010. febr. 3-án 10 órától pedig rendhagyó, ünnepi foglalkoztató órát tartunk az alapiskola 1. osztályában.

Az évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a rendhagyó tanítási óra – melyre meghívjuk az óvoda nagycsoportosait, azok szüleit és az óvó néniket, részt vesznek rajta az elsősök is és együtt foglalkoznak velük az alsó tagozatos pedagógusok – elnyerte a szülők és óvónők tetszését. Ilyenkor a közös játék, szereplés, bemutatkozás során megfigyeljük az ovisok iskolaérettségét, ill. azt, hogyan alkalmazkodik és szerepel a gyermek a csoportos munka során.

A rendhagyó, közös foglalkoztató órán kívül a délutáni órákban pedig egyéni beiratás folyik a gyógypedagógus segítségével, ahol a szülő jelenlétében a gyermekkel célzott játék, rajzolás, számolás, irányított beszélgetés folyik.

Idén sajnos az előzetes felmérések alapján viszonylag kevés elsőnk lesz.

Kádasi Erika, a Deáki MTNYAI igazgatóhelyettese

Nemeskajalon – tavaly először – csupán egyetlen elsőre számítottunk, több magyar iskolába készülő gyerek nem is született, de végül is a család elköltözése miatt nem lett elsőünk. Az utolsó 10 évben erre még nem volt példa. Ennek ellenére megmaradt a két osztályunk. Idén jobb a helyzet, 8 magyar óvodás jön iskolába, bár néhánynál már előrejelezték a halasztást...

A beiratkozási program keretében az óvodásokat meghívjuk szinte minden rendezvényünkre; színházba, iskolai kirándulásokra szintén többen jönnek szülőikkel együtt. A negyedikesek búcsúztatására és az azt követő ünnepségre is mindig velünk tartanak. Nálunk a beiratkozás mindig január utolsó hetében zajlik, pontos adatokat majd február elején tudunk közölni.

Futó Mária, igazgatónő

A Duna utcán a beiratkozás 2010. február 5-én és 6-án lesz, pénteken a gyerekek és szülei részére készítünk egy kis vidám műsort, melyet az 1-4 oszt. tanulói adnak elő. A beiratást megelőzi a 2010. január 19-én tartandó SULILEŐ, azaz nyitott nap az alapiskolában, ahol bemutatkoznak a szakkörök: bábozás, kerámia, ügyes kezek, tánc, valamint bemutató órát tartunk az első osztályban: olvasás, szlovák nyelv, matematika. Ezt követi a játszótér és az Icir-piciri bábcsoport előadása. Ezután a szülők, pedagógusok, speciális pedagógus és a pszichológus részvételével kötetlen beszélgetést tartunk.

A beiratást segíti még a MIRA OFFICE- Zseliz ajándécsomagokkal, valamint a Rákóczi Szövetség minden magyar iskolába iratkozó gyermeknek 10.000 Ft támogatást nyújt. A médiák segítségével is nélkülözhetetlen, hiszen a beiratási felhívást térítésmentesen közlik.

Morvai Katalin, igazgatónő, Duna utcai Alapiskola és Gimnázium, Pozsony

A Palásthy Pál Egyházi Alapiskolában a beiratkozás 2010. január 22-én, pénteken lesz. Kb. 8-9 elsőre számítottunk. Több beiratkozással kapcsolatos rendezvényünk is volt: októberben őszebúcsúztató kézműves-délutánt szerveztünk az óvodás gyerekeknek, decemberben karácsonyváro mededélutánt, melyen a Battyú Színház művészei adtak elő egy kedves mesejátékot. Az óvodás gyerekek megkapták a Rákóczi Szövetség karácsonyi ajándécsomagjait is. Januárban egy tájékoztatót küldtünk iskolánkról a palásti, ipolyföldemesi és felsőtúri szülőknek, melyben értesítettük őket a beiratkozás időpontjáról is.

Cúth Erika, igazgatónő

A beiratkozás az 1. évfolyamba február 5-én lesz 9.30 órától. Minden évben ünnepélyes beiratkozást tartunk, ahol bemutatjuk a szülőknek és a gyerekeknek az iskolát. A gyerekek nagyon örülnek, ha egy-egy osztályban ismerősökkel találkozhatnak. Ünnepi műsorral is készülünk erre a napra, iskolánk tanulói táncolnak, verselnek, de volt már, hogy szülők színdarabot játszottak. Tavaly amíg a gyerek színházat nézett, a szülők óralátogatáson vehettek részt.

Ebben az évben kézműves-foglalkozást rendeznek az alsó tagozatos tanító nének a tanulókkal együtt. Az előzetes felmérés szerint 10-12 gyerekre számíthatunk. Ez kevesebb, mint a tavalyi év, mert a 2009/10-es iskola évben 17 elsőssel büszkélkedhetünk.

Kulik Szilvia, igazgatóhelyettes

A 2008/2009-es tanévig mint a Galsai MTNy AI működött az iskolánk, kétosztályos kis vidéki iskola. Az egyikben 1-2-3. évfolyam a másikban 4. évfolyam. Az elosztás mindig a diákok létszámától függött.

A létszámok így alakultak:

2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
10	1	5	4

Tavaly a fenntartó kérelmére és a szülők összefogásával kényelvéskola lett a magyar iskolából, tehát 2009/2010-ben megváltozott az iskola neve: Základná škola – Alapiskola Galsa. A magyar osztályba 1 tanuló íratott be, a szlovákba 6-ot, és 5 tanuló a szlovák előkészítő vagy nulladik osztályba.

Már folyik a beiratkozási program a 2010/2011-es tanévre, mert a magyar osztály részére pályázatot nyertünk a Pázmány Péter Alapítványtól. Ez a program októberben kezdődött és egészen szeptemberig tart. Az 1. osztályba való beiratkozás 2010 február 9-én lesz az iskola épületében. 14 tanuló vár a beiratkozásra, de hogy milyen arányba fog eldőlni, még pontos adat nincs. Talán a magyar osztályba 4 tanuló fog érkezni, Losoncra 4 tanuló megy, a 6 tanuló pedig a 0. osztályba – szlovákba. Sajnos az új nyelvtörvény miatt a szülők most meghátrálnak, de remélem, a színes programok és nyitott napok, a közös szülői beszélgetések alapján a szülők majd meggyőződnek a hovatartozásuk felől és nem szégyellve identitásukat a gyermek érdekében jól fognak dönteni.

Kómár Szilvia, igazgatónő

Az első osztályba való beiratkozás a 2010/2011-es tanévre a nagykeri alapiskolában február 8-án és 9-én lesz.

Az idén 4 elsőssel gyarapszik majd a magyar tagozat, amely a tavalyi 9 elsőssel szemben visszaesést jelent, de remélhetőleg jövőre ismét többen választják majd a magyar osztályt. Mivel január végén elkezdődik az iskola teljes felújítása és az óvoda is az iskolába költözik, szeptembertől a legmodernebb segédeszközökkel és technikával ellátott vadonatúj tantermek várják majd a tanulókat. Iskolánkban már egy éve sikeresen működik a „Táska nélkül haza” program. Az alsó tagozatos tanulóink a napközi otthon családias, otthonos környezetében tanulhatnak, itt írják meg leckéiket is, majd a modern számítástechnikai tanteremben, vagy a műfüves pályán pihenik ki fáradalmaikat. Mivel iskolánk már 3 éve tagja a szlovákiai Zöld iskolák családjának, nagy figyelmet fordítunk a környezetvédelemre és 2010. januárjától bekapcsolódunk a Gyümölcsöt az iskolákba programba is.

Dožčanová Helena, igazgatónő, Szlovák és Magyar TNY Alapiskola és Óvoda, Nagyker

A Mocsáry Lajos Alapiskolába a 2008/2009-es évben 36 beiratott tanulóink volt.

Két első és egy nulladik osztályt tudtunk nyitni.

Ebben az évben 2010. január 27-én és 28-án lesz a beiratkozás.

37 tanulóval számolunk, így reménykedni tudunk, hogy megint nyithatunk három osztályt.

Simko István, igazgató

Iskolánkban az elsősök beíratása hagyományosan január 15. és február 15. között történik. Idén még nagyon a kezdeti időszakban járunk, ezért ezzel kapcsolatban keveset tudok mondani. Állandó kapcsolatban vagyunk a helyi magyar tanítási nyelvű óvodával, ahonnan előzetes információink szerint a 2010/2011-es iskolai évben 32 iskolaköteles gyerek jön iskolánkba.

A környező falvakból szintén számítunk 8-10 kis elsősre. Ezen adatok viszont csak február végén lesznek hitelesek. A leendő elsősök ünnepélyes beíratására 2010. január 24-én kerül sor. A rendezvényről képes összefoglalást későbbi időpontban tudunk küldeni.

László Judit, a Nagykaposi Erdélyi János MTNY AI igazgatóhelyettes

2010. január 23-án játszóházzal egybekötött beíratást tartunk iskolánkban. Vendégünk Forró Zsuzsa gyógypedagógus, aki szakmai tanácsokkal látja el a szülőket. Kollégáink változatos programmal várják a jövődöbéli kis elsősöket, melynek keretében kézműves foglalkozásra, mozgásos játékokra, színjátékszóra kerül sor. Ezeket a foglalkozásokat az 1-4. szakos pedagógusok és az iskolai klub nevelői vezetik majd. A kicsiknek ajándékokkal is kedveskedünk, melyet a CSEMADOK és az Event marketing biztosított számunkra. Az ajándékokat iskolánk legidősebb tanulóit, a kilencedikesek adják majd át.

A beíratás számunkra nem csak ebből az egy nappól áll. Már novembertől számos sikeres rendezvényünk volt. Sok pozitív visszajelzést kaptunk a szülők, a gyerekek és az óvónők részéről. Különösen tetszett a családi sportdélután, de nagyon tetszett a szülőknek a BECSENGETNEK című újságocska, melyet az óvodában tartott szülői értekezleten nyújtottunk át a szülőknek.

Idén is szeretnénk 3 osztályt nyitni (minden esély megvan rá) és kellő számú jelentkező esetén (8 tanuló) nulladik osztályt is nyitunk (nagyon jók a tapasztalataink).

Buzgó Éva, a Bartók Béla MTNY Alapiskola igazgatóhelyettese, Nagymegye

Tanári karunk a leendő elsősökkel ill. szüleivel nem az ünnepélyes beiratkozáson találkozik először. Az elsősök majdani osztálytanítójával egy – általában a januári – óvodai szülői értekezlet keretein belül próbáljuk meggyőzni a szülőket elsősorban az anyanyelvi oktatás fontosságáról, majd iskolánk előnyeiről, válaszolunk a szülők kérdéseire, beszélünk az iskolaérettségről, bemutatjuk a nálunk használt tankönyvsomagokat...

A második lépésként nyitott napot tartunk a jelenlegi és a leendő tanulók szülei részére. Ezt követi az Ovisok az iskolában elnevezésű rendezvényünk; ilyenkor a nagycsoportosok töltenek egy kis időt az iskolánkban, egy tanítási óra erejéig „iskolásdit” játszanak, persze a pedagógus olyan tananyagot választ, melynek során a kicsik is bevonhatók. Majd bemutatjuk nekik az iskolát, beszélgethetnek a nagyobb tanulókkal és a tanító nénikkel.

Maga a beiratás ünnepélyes része egy délutánra összpontosul, ilyenkor a gyerekek, szülők és az óvónők részére az elsősök kis dalos, verses iskolába hívogató műsort adnak elő. Azért ők, mert a nagycsoportosok, ugye, őket ismerik a legjobban az iskolából. Majd a konkrét beiratás alatt, míg a szülők az űrlapokat töltik ki, a gyerekek leendő tanító nénijükkel beszélgetnek, játszanak, színeznak... A gyerekek minden évben kapnak kisebb ajándékot – kifestőt, színezőt, könyvet, s természetesen vendégeinknek, a szülőknek egy kis süteményt, üdítőt, kávét szolgálunk fel. Ezek anyagi fedezetét a községi hivatal állja. Idén a Pázmány Péter Alapítvány beiratási kispályázatán elnyert pénzösszegeből fogjuk megvalósítani ezt a programot. Ezt követően a szülőknek is bemutatom az épületet, és természetesen válaszolunk kérdéseikre. Hogy hány gyerekre számítunk? Ugye, ez olyan mint a lutri. Van, hogy kellemesen meglepődünk, van, hogy csalódunk. Az, ami szerintünk a legjobb megoldás lenne, nem biztos, hogy a szülő meglátása szerint is az. Azt hiszem, idén 8 beiratott gyermekre számíthatunk. (Jelenleg 9 elsősünk van.)

*Koszorús Margit,
a Csallóközkürti Magyar Tannyelvű Alapiskola igazgatónője*

Iskolánkban, a Zsigárdi Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolában a beiratkozás csak január utolsó hetében lesz, így csak a várható létszámról tudok számot adni, a valósról még nem. Már évek óta 8–9 tanulóval indul az első évfolyamunk, ehhez képest az idén 13–15 elsőst várunk. Reálisabb a 13, két gyerek valószínűleg nem éri el az iskolaérettségi szintet. Örülöm kellene, hiszen az utóbbi évek növekvő tanulólétszámát figyelembe véve is, ez jelentős ugrás lenne, ha nem 21 kilencedikes hagyná el az iskolánkat. Sajnos, így az összlétszám az idén mégis csökkenni fog.

Jelenleg 104 tanulónk van, ötödiktől a környező kistelepülésekről is érkeznek hozzánk gyerekek. A 2010/2011-es tanévben kb. 100 tanulóval számolunk.

Katona Ilona, igazgatónő

A diószegi Petőfi Sándor Magyar Tannyelvű Alapiskola és Óvoda havonta szervez közös programokat, az óvoda- és iskolaköteles gyerekek számára. Ezek a programok annak jegyében születnek, hogy a gyermekek számára megkönnyítsék az átmenetet otthonról az óvodába, és az óvodából az iskolába, és a pedagógusok is közelebről megismerjék leendő tanulóikat, illetve azok képességeit.

A programok mindig az adott évszakknak (hónapnak) megfelelően vannak kidolgozva, melyből nem hiányozhatnak a közös kultúrálisok, ügyességi és készségfejlesztő feladatok, valamint a szórakozás (álarcosbál, mesefilmek, gyermeknap) sem. Az alapiskolába való beiratás 2010. január 25. és január 29. között lesz, és az előzetes felmérések alapján 10-12 tanulóval számolunk. A beiratkozási program keretén belül 2010. január 12-én az Anyanyelvünkért Polgári Társulással karöltve az óvodában Beiratkozási Körút címmel sor került egy rendezvényre, amelyen elbeszélgettek a szülőkkel az anyanyelvi oktatás fontosságáról, a gyerekeknek pedig ajándékkal kedveskedtek.

Az Anyanyelvünkért Polgári Társulás három éve működik, és a 2010/2011-es iskolaévi beiratkozási program keretében Diószeg volt az első megálló.

Cúth Csaba, a program egyik főszervezője nagyon pozitívan értékelt a rendezvényt, melynek sikeressége és eredményessége nem csak a pedagógusokon múlik.

Balogh Katalin

Beiratkozás az első osztályba...

Iskolánkban, a gútai Corvin Mátyás Alapiskolában, idén is január végén kerül sor az első-sők beiratására.

Évekkel ezelőtt elindítottunk egy programot, melynek célja az óvodákkal való szorosabb együttműködés. A program keretében különböző akciókat szervezünk, ahová meghívjuk a városunk óvodásait, együtt játszunk, sportolunk. Évente többször ellátogatunk mi is a helyi óvodákba, hogy a magyar népmeséken, népdalokon, népi játékokon, mondókákon keresztül kialakítsuk a kisgyermekben a magyar identitástudatot. Havonta szombati foglalkozásokat tartunk, ahol az óvodáskorú gyerekek megismerkedhetnek az itt folyó munkával, jövősbeli osztálytársaikkal és nem utolsósorban velünk, pedagógusokkal.

Fontos számunkra, hogy az iskolánkba beíratott tanulók közvetlen kapcsolat alakítsanak ki egymással és a jövőbe elsős pedagógusokkal. Erre jó lehetőség nyílik a szombat délelőtti foglalkozásokon, ahol a pedagógusok vezetésével kreativitást, kezűgyességet, készségeket fejlesztő, érdekes programokat kínálunk. Minden alkalommal tartunk kézműves foglalkozást, ahol a gyermekek különböző díszeket, ajándékokat készítenek, s természetesen nem maradhatnak el a mozgásos játékok sem. Ezek a rendezvényeink rendkívül közkedveltek, amit az érdeklődő gyerekek egyre növekvő száma is bizonyít.

Ebből kiindulva, s az előző évek tapasztalataira alapozva bízunk benne, hogy szeptemberben ismét két első osztállyal kezdjük a 2010/2011-es tanévet.

Beszámoló a pozbai alapiskolában zajló beiratkozási programról

A húsvétot megelőző hittanóra Nt. Tóth Árpád lelkésszel

Az idén az elmúlt évekhez hasonlóan a beiratkozási program már január közepén elkezdődik.

Iskolánk számára nagyon fontos, hogy növekedjen a tanulók létszáma. Ezért ebben az időszakban (is) igyekszünk felkelteni a szülők figyelmét, érdeklődését különféle programokkal.

A tanév folyamán több alkalommal is rendezünk olyan akciót, melyekre az óvodásokat is meghívjuk. Pl. Húsvétváró délelőtt, Vasárnapi Iskola (a 2008/2009-es tanévben – Szlovákiában elsőként – a beiratkozási programon belül).

A félév közeledtével szeretnénk, ha a szülők és a leendő iskolás gyermekeik megismer-

nék iskolánkat, tanítási-tanulási módszereinket, egyszóval betekintést nyernének az iskolánk életébe. E célból nyitott napot tartunk: a 2009/2010-es tanévben január 27-én. Egy rövid kis műsorral készülünk, majd a szülők részére három rövidített tanítási órát mutatunk be az 1-2. osztályban. Megláthatják, milyen előnyökkel jár egy összevont osztályban való

Vasárnapi Iskola – íjászkodás

tanulás. Gyermekeiket ezalatt a játszóházban szórakoztatják a tanító nénik. Különböző kézműves technikákkal ismerkedhetnek meg, énekelhetnek, táncolhatnak és ajándékokat készíthetnek.

Az órák befejeztével üdítővel, sóssal és étessel frissíthetik fel magukat, melyekhez minden évben a szülők is lelkesen hozzájárulnak.

A beiratkozás 2010. február 3-án, 4-én lesz az iskolánk épületében, az 1-2. osztályteremben.

Kimutatás az elmúlt években beiratottak létszámáról:

2008/2009	1 tanuló
2007/2008	7 tanuló
2006/2007	4 tanuló
2005/2006	10 tanuló
2004/2005	4 tanuló

A vasárnapi iskolában népi hangszerek bemutatójára is sor kerül

Húsvéti játékok

Csepédi Viktória

A Pozbai Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola gyűjtőiskola. Három község (Pozba, Bese, Baracska) gyermekei járnak be naponta az iskolabuszszal. Ami a tanulók létszámát illeti, sajnos a demográfiai mutató is csökkenő tendenciát mutat, de mi igyekszünk pozitívan befolyásolni a szülők magyar iskolához való hozzáállását.

Beiratkozási program a Búcsi Katona Mihály Alapiskolában

Iskolánkban már több éve oly módon szervezzük az iskolába való beiratkozási programot, hogy a gyermekeket játék közben tudjuk megfigyelni különféle, erre a célra szolgáló eszközök segítségével. Az eszközök és a módszerek nagy részét azokból a forrásokból merítjük, amelyekhez az elmúlt években tartott továbbképzéseinken jutottunk hozzá.

A szülők is benépesítik az osztályt

Egyre inkább tapasztaljuk, hogy évről évre növekszik azoknak a tanulónak a száma, akik valamilyen tanulási, ill. viselkedési zavarral küszködnek. Hogy az ilyen tanulóink is könnyebben vegyék az előttük álló akadályokat, célul tűztük ki magunk elé olyan módszerek, technikák elsajátítását, amelyek segítségünkre lehetnek az ilyen problémák megoldásában. Továbbá megpróbálunk bevonni minél több szakembert (pszichológust, gyógy-pedagógust, logopédust), akik a gyermekek boldogulása érdekében velünk együtt dolgoznak.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a probléma megoldását a zavarokat kiváltó okok feltárásával kell kezdenünk. Mivel számos probléma első tünetei nem az iskolás

korban jelennek meg, ezért szükséges a szülők, ill. az óvónők bekapcsolása ebbe a tevékenységbe.

Minden területen más-más módszer bizonyul a leghatékonyabbnak.

A szülők számára lehetőséget biztosítunk, hogy meghallgassák a szakemberek véleményét a gyermek-vállalásról és nevelésről.

A pedagógusok számára tréningeket szervezünk, amelyeken szakemberek segítségével elsajátíthatják azokat a módszereket, amelyek segítségével fel tudják ismerni a zavarok jeleit. Ezeket a módszereket alkalmazzzák tanítóink a beiratkozás alkalmával is.

Az iskolaérettség megállapítására szolgáló szűrőfeladatot végeztetnek a gyermekekkel az óvodában. Egy további feladattal azt tudják

megállapítani, mennyire fejlett a gyermek vizuális memóriája. Amennyiben ezek után a feladatok elvégzése után valamilyen problémára utaló jeleket találunk, a szülők, óvónők és a szakemberek bevonásával iskola-kezdésig sokat tudunk tenni annak érdekében, hogy a gyermek szeptemberben minél érettebben, minél kevesebb problémával kerüljön be az iskolába.

S ami a statisztikát illeti, a legutóbb 5 éve volt utoljára olyan kevés, szám szerint 8 beíratott gyermek, mint amennyit idén is várunk (ennyit jeleztek az óvodából). Az elmúlt 4 évben a beíratott gyermekek száma mindig meghaladta a tízet, a legtöbbet, 16-ot, 3 éve íratlak be iskolánkba. A felső tagozaton kicsit jobb a helyzet, van két évfolyamunk, ahol a tanulóink száma a 20-at is meghaladja. Sajnos a közeljövőben nem számíthatunk ennyi beíratásra váró gyermekekre.

*Győző Andrea igazgató,
KMAI Búcs*

Játsszunk bábszínházat!

Látod, milyen jó lesz itt neked

Lánc, lánc, eszterlánc...

390 évvel ezelőtt történt

A „nagy fejedelem” pütkösdi királysága

„Ha én magamat megkoronáztattam volna,
soha énnálam bolondabb,
de nyomorultabb fejedelem nem lött volna...”

(Bethlen Gábor)

1613. október 23-án Kolozsvárott az erdélyi országgyűlés a török fegyverek árnyékában új fejedelmet választott. A Magyarország három részre szakadása következtében a 16. század második felében létrejött Erdélyi Fejedelemség első embere az a Bethlen Gábor lett, akit elődje, a kiszámíthatatlan „Tündérr királyfi”, Báthory Gábor az előző évben fő- és jószágvesztésre ítelt, mely veszedelem elől a korábban az ifjú fejedelem tanácsadói köréhez tartozó Bethlen a szultán udvarába menekült. A Portán – kihasználva a később az uralkodásban is kamatoztatott erényeit, a kiváló helyzetfelismerést és a céltudatosságot – régi ismerőse, Iszkender temesvári pasa segítségével maga mögé állította előbb Gürdzsi Mehmed nagyvezírt, majd I. Ahmed szultánt is. Iszkender pasa Erdélybe vonuló 80 ezer katonája megfelelő biztosítékot jelentett arra, hogy az erdélyi rendek az immár a Sztambulban is kívánt dön-

tést hozzák meg. Erdélynek rövid története folyamán már sokféle fejedelem volt – olyan azonban, aki egyenesen a Portáról jött, még nem.

Ám bármennyire gyanakodva tekintettek is a török kapcsolatai miatt „Mohamedán Gábor”-nak gúnyolt uralkodóra az erdélyiek, hamar kiderült: Bethlen a régóta kívánt nyugalmat hozta meg a 17. század elején meglehetősen zilált állapotban leledző Fejedelemségnek. Személyében egy, szinte már a végletekig realista politikus került a „másik Magyarország” élére, akit semmi más, mindig csak a kitűzött cél elérése foglalkoztatott – s a reneszánsz uralkodókra jellemző módon a célok elérése érdekében nem válogatott az eszközökben. (Ezért az utókor „magyar Machiaveli”-nek is nevezi.) Ennek ellenére az uralkodásban soha nem törekedett erőszakra. Megválasztásának körülményeiről nem nyilatkozott. Az oszmán szövetségre egyszerűen realitásként tekin-

tett, ha úgy tetszik, szükségessé rosszként fogta azt fel. Amúgy az uralkodás minden percét élvezte. Már a bujdosásban sem vetette meg a pompát, fejedelemként megpláne nem. Színes ruhák, méregdrága ékszerek, egzotikus ételek, udvari zenekar, spanyol tánctanár, operaelőadások, álarcosbálok jellemzték a gyulafehérvári fejedelmi udvart. Bethlen Gábor megszállott levelező volt. Olyan politikai ellenfeleivel is intenzív levelezést folytatott, mint Esterházy Miklós, a Habsburg uralom alatt álló Magyar Királyság nádora, vagy Pázmány Péter esztergomi érsek. Bethlen uralkodását Erdély aranykorának tartják. Az idő múlásával egyre inkább kiiktatta a döntéshozatalból az erdélyi országgyűlést, a legfontosabb döntéseket egyedül hozta meg. Uralkodása abszolutisztikus jegyeket viselt. Összességében célratörő politikával megújította Erdély gazdasági életét, társadalmi egyensúlyt és nyugalmat teremtett – a

kálvinista Bethlen például rendkívül toleráns valláspolitikát folytatott, legalábbis ami az erdélyi ún. „bevett vallásokat” illeti.

*

Mégis volt egy hely, ahol Bethlen Gábor fejedelemsége kiverte a biztosítékot. A bécsi udvar nem tudott napirendre térni a fölött, hogy a Báthory Gábor uralkodásának utolsó éveiben bekövetkezett közeledés Bécs és Erdély között Bethlen színre lépésével abbamaradt. Melchior Khlesl bíboros, II. Mátyás mindenható minisztere háborút akart indítani Bethlen eltávolítása érdekében, ám ezt a magyar-osztrák-cseh-morva rendek együttes linzi gyűlése elutasította. Így az udvar 1615-ben Nagyszombatban kénytelen-kelletlen titkos megállapodást kötött Bethlennel. Ebben elismerték a hatalmát, viszonzásként a fejedelem elismerte, hogy Erdélyt a Habsburgok beleegyezésével birtokolja, és megfogadta, hogy törökön kívül minden más el-

A „nagy fejedelem”

lenséggel szemben megsegíti Bécset. Ám az udvar nem gondolta komolyan az egyezményt, a hajdúkat Bethlen ellen uszította, s Homonnai György személyében ellenjelöltet állított. Mivel azonban a konspiráció nem járt sikerrel, 1617-ben a nagyszombati egyezményt megújították.

A kényszeredett békeség azonban nem tartott sokáig. 1618 májusában a magyar rendek királyuknak választották a protestánsellenességéről hírhedt II. Ferdinándot, aki 1617-től egyben cseh király is volt. A protestáns csehek országukban nehezen viselték Ferdinánd rekatolizációs törekvéseit. 1618. május 23-án cseh protestánsok kidobálták a prágai vár ablakán Slavata és Martinic katolikus tanácsosokat – kitört a cseh rendi felkelés, amely egyúttal az első összeurópai háború nyitányát is jelentette. A vallási jelszavak mögött jól kitapintható nagyhatalmi konfliktusok is meghúzódtak. A harmincéves háborúból (1618-1648) Bethlen Gábor sem maradt ki. A fokozatosan Habsburg-ellenessé váló magyar rendek közvetítésével felvette a kapcsolatot a cseh nemesi felkelőkkel. 1619 augusztusában mintegy 20 ezer katonájával megindult, hogy megsegítse a Katolikus Ligával szembenálló Protestáns Unió fejét, a Ferdinánd helyett cseh királlyá választott Pfalzi Frigyeset. Hadba lépésének okait az Alvinczy Péter kassai prédikátor által írt *Querela Hungariae* (Magyarország panasza) című röpiratban indokolta – ebben elsősorban a rendi és a vallási jogok eltiprását hangsúlyozta, s a hadjárat céljait ezek helyreállítását jelölte meg. Ám a felkelésben legalább ilyen fontos szerepet játszott Bethlen Habsburg-ellenessége.

Az erdélyi fejedelem Felső-Magyarországon meg-

hökkentően gyors hadi sikereket ért el. Szeptemberben hadvezére, Rákóczi György bevette Kassát (hajdúi itt meggyilkolták Grodetz Menyhért, Pongrátz István jezsuita atyákat, valamint Kőrösi Márk esztergomi kanonokot). A magyar rendek csapatai tömegesen álltak a fejedelem zászlaja alá. Bethlen hadserege hamarosan Nagyszombat alatt állomásozott, majd bevette Pozsonyt. Itt a kezébe került a Szent Korona. A csehekkel együtt novemberben körülvárta a császárvárost. Bécs ostromára azonban nem került sor, egyebek mellett azért, mert ellenlábasa, Homonnai György lengyel csapatokkal betört Felső-Magyarországra. Bethlen visszavonult Pozsonyba, serege egy részét visszaküldte Kelet-Magyarország és Erdély védelmére.

1620. január 8-án a pozsonyi országgyűlésen a magyar rendek fejedelmüké választották. Ekkor már felajánlották neki – nagyon korlátozott jogkörökkel – a királyi címet is, amit azonban ekkor még nem fogadott el. Augusztus 25-én a beszercebányai or-

szággyűlésen azonban már változtatott álláspontján. A rendek II. Ferdinánd küldöttségének távozás után, a török szultán követének jelenlétében királlyá választották Bethlent. S bár birtokolta a Szent Koronát, magát sohasem koronáztatta meg. Saját bevallása szerint a török politika miatt, amely ki nyilvánította: Magyarország és Erdély uralkodója nem lehet ugyanaz a személy. Így a titokban dédelgetett álma a két országrész egyesítéséről nem vált valóra.

Közben a nyugati hadszíntéren súlyos események történtek. Előbb az ausztriai rendek szenvedtek vereséget Tilly tábornoktól, majd 1620. november 8-án a fehérhegyi csatában a csehek húzták a rövidebbet. A cseh veresége után a magyar rendek megrettentek – egyre többen óhajtották a békés megoldást. Bethlen még 1621-ben megkísérelte kieroszakolni a döntő fölényt, de szövetségesek nélkül már nem járhatott sikerrel. 1621-1622 fordulóján végül a morvaországi Nikolsburgban békét kötött II. Ferdinánddal.

Bethlen lemondott a magyar királyi koronáról, valamint alsó-magyarországi hódításairól is. Cserébe német birodalmi hercegi rangot kapott – Oppeln és Ratibor hercegségekkel. Hét felső-magyarországi vármegyéje élete végéig birtokolhatott. II. Ferdinánd hallgatólagosan elismerte Erdély állami szuverenitását.

Bethlen később még kétszer (1623, 1626) kísérelt meg támadást a Habsburg uralkodó ellen, ám ezek a hadjáratok messze elmaradtak az első sikereitől.

Pelle István

A 30 éves háború hadműveletei

„Engem az élet sokszor próbára tett.”

Családi körülményeim úgy alakultak, hogy szinte minden átmenet nélkül tizenkét éves koromban felnőtté kellett válnom. Édesanyám, aki szerető gonddal nevelt, meghalt. Utána nagyanyám vett pártfogásába, de aztán visszalépett életembe édesapám, aki évekkal előbb különvált a családjától. Ő rendkívül gyakorlatias, racionális, sőt, voluntarista módon gondolkodó és élő mesterember, már akkor, a szocialista rendszerben, mai fogalmak szerint, magánvállalkozó volt. Bádogosként kereste kenyerét. Engem megtanított arra, hogy a világon mindenért keményen meg kell dolgozni, meg arra is, hogy a kezünk alól csak tökéletes, azaz minőségi munka kerülhet ki. Ez az alapfeltétele az ember meg- és önbecsülésének. Ha bármire szükségem volt, leginkább ruhára, cipőre, vonatra ültem és szombaton este, meg vasárnap egész nap együtt dolgoztam vele. A nyári szünetek nagy részében is nála dolgoztam. Amit kerestem, engem illetett meg, tehát magamra költhettem.

A tőlem kilenc évvel idősebb nővérem szlovák környezetbe ment férjhez, így a vakációból maradt egy-két hetet a családjával töltöttem. Nemcsak a szeretet vezetett hozzájuk, „szlovák szóra” (is) mentem szívesen.

• Így már érthető az irigylésre méltó kitűnő szlovák nyelvtudásod.

Minden ismeretszerzésnek, ha úgy tetszik, tudásnak meg-alapozója a család és az iskola, nem beszélve az ember érzelmvilágáról és személyiségéről. Elmondhatom, nekem kitűnő tanítóim voltak – mellel össze-vont osztályú kisiskolában kezdtem tanulni – Princz Ernő, később Vassányi Aurél és persze mások is,

de a rám gyakorolt hatásuk egész életem át elkísér.

• Talán ezért választottad a pedagógusi pályát?

Igen. Meg a két testvérem közül, a nálam tíz évvel idősebb bátyám volt szintén nagy hatással rám, aki már akkor, amikor árván maradtunk, az egyik medvesaljai faluban tanítókodott. Az is sokat nyomott a latban, hogy a füleki gimnáziumban kiváló osztályba kerültem. Az osztálytársaim közül többen is orvosként vagy mérnökként példájukkal bizonyították, hogy magyar, azaz anyanyelvükön szerzett tudásukkal mind a felsőfokú szlovák képzés során, mind pedig a pályájukon meg tudták állni a helyüket. Sokan, pontosabban tizenketten, lettünk pedagógusok. Belőlünk nem egy országosan is ismert és elismert személyisége lett nemzeti közösségünknek Szlovákiában. Például Agócs Valéria, Bolla Károly, Csúsz László és mások is persze.

• Szakképzésedet hol szerzed?

1964-ben lettem a Nyitrai Pedagógiai Kar magyar-szlovák szakos hallgatója. Még nem töltöttem be a tizennyolcadik éveimet, de már egy évet, az érettségi után, gyári munkásként dolgoztam a füleki edénygyárban. Nyitra nagyszerű emberek közé kerültem. Tanárok, közös gondolkodású fiatalok a pedagógiai karról és a mezőgazdasági főiskoláról, a frissen alapított Juhász Gyula klubban fogadtak maguk közé. Rendszeres összejövetelek, viták, véleménycserék közepette formálódott világnézetünk, szemléletünk. E tekintetben sokat köszönhetek akkori kiváló tanárainknak: Teleki Tibornak, Szeberényi Zoltánnak, Révész Bertalánnak, Csanda Sándornak, Kardos Istvánnak, Kulacs Dezső-

nek, valamint az előttünk végzett korosztály jeles képviselőinek: Batta Györgynek, Sidó Zoltánnak, Bárci Istvánnak és még sok-sok nagyszerű jó barátunk. A tanulás és a közösségi aktivitás közepette bontakozott ki bennem az ember legcsodálatosabb érzése, a szerelem is, egyik csoporttársam, Horváth Éva iránt, akivel 1967-ben kötöttünk egy életre szóló házasságot.

A megrendítő társadalmi eseményeket 1968 nyarán máregyütt éltük meg Dunaszerdahelyen, mint ottani, helyesebben itteni lakosok. Igen felforrósodott politikai légkörben kezdtük meg immáron több évtizedes pedagógusi pályánkat a vásáruői alapiskolában. Nyitra kitűnő elméleti alapokra tettünk szert, ám a gyakorlati tudás megszerzése még hátra volt. Így hát tanultunk nevelni, tanítani, miközben kerestük saját szakmai arcunkat, helyünket a pedagógusi közösségben, elsősorban az adott tantestületben, kísérleteztünk, bizonyítani akartunk és mérhetetlenül örültünk minden sikernek. A mi jó eredményeink, mint minden pedagógusé, a tanulóink képességeinek, egy-egy tehetségnek a kibontakozásában nyilvánultak meg. Lett tanuló, aki a „kiejtési versenyben” remekelt, meg olyan is, aki a Jókai Napokon a versmondásban országos első helyezést ért el.

1971-ben Vásáruőrről az országnak egyik legnagyobb magyar iskolájába kerültem, Dunaszerdahelyre. A több mint ezer tanuló számláló iskola, a kétváltásos tanítás, a tizenegy napos munkahét időbeosztása, a nagy tantestület, rengeteg kihívás elé állított, különösképpen az után, hogy a kissé öntörvényű igazgatóm mindenki meglepetésére, de leginkább az enyémmre, kinevezett igazgatóhelyettesnek. Mindössze huszonhat éves voltam. Amit ala-

posan meg kellett tanulnom, az interperszonális, magyarul emberi kapcsolatok egyengetésének a módja volt. Konkrétan azt, hogy csak konfliktusok nélkül, illetve azok rugalmas megoldása révén lehetséges a közösség ráhangolása új feladatokra, elképzelésekre. Alig telt el hét év, s újabb változás történt az életemben. 1979 januárjában, engedve a „meggyőzésnek”, hagytam áthelyeztetni magam Pozsonyba, a Szlovák Iskolaiügyi Minisztérium Nemzetiségi Osztályára, ahol tizenegy évig tartó kökemény, gerincpróbáló esztendő várt rám. Előadóként kezdtem, majd kineveztek főelőadónak, központi tanfelügyelőnek, s végül osztályvezetőnek.

• Aki nem tudja (honnan is tudhatná), ennek következtében mi minden nehezedett a váládra, gondolhatná, fényes karrier volt a tiéd.

Akkor hát vegyük sorra. Akkori főnökömmel, Fodor Zoltánnal – sajnos, azóta örökre eltávozott közülünk – ketten képviseltük a magyar oktatásügyet a több mint 300 fős minisztériumban. A kívülálló, főleg ennyi év elteltével, tán sosem fogja megérteni, hogyan lehetett képes két ember átfogni ezt a hatalmas speciális területet: óvodáktól a főiskolai képzésig. Szorosan együttműködni a Magyar Oktatási Minisztériummal, a magyarországi Pedagógiai Intézettel (ami akkor sem volt kívánatos), a szlovák kormány nemzetiségi titkárságával, a kerületi és járási iskolaügyi szakosztályokkal, a Tankönyvkiadóval, a Pedagógiai Kutatóintézettel és közvetlenül a magyar alap- és középiskolákkal, emellett sajátos szakirányú lapokat szerkeszteni (Szocialista Nevelés, Priateľ). Hogyan lehetett kitaró érveléssel meggyőzni a minisztérium vezetését, hogy az utolsó betűig teljesítenie kell

a magyar iskolákkal kapcsolatos jogos igényeket, hogy minden tankönyv időben ott legyen az iskolákban. Lassítani a kisiskolák felszámolásának állami tervét; hogy a tanterveket magyar nyelven is kiadják; biztosítani az egyes tantárgyak (főként a magyar és a szlovák nyelv) sajátos segédeszközeit, nyelvi laboratóriumokat, a Magyarországról vásárolt szak- és szépirodalmat (évente több mint egy millió korona értékben, az akkori könyvárakon). Az állam költségén évente 25 óvónőt, 25 magyar szakost és 25 iskolaigazgatót (tanfelügyelőt) 2-3 hetes szakmai továbbképzésre küldeni Magyarországra. Keményen kiállni a kétnyelvű oktatást szorgalmazó törvényjavaslat ellen. Meggyőzően érvelni a minisztérium vezetésénél az érdekeinket sértő tervezett intézkedések életbe léptetése ellen (pl. A földrajzi nevek szlovák nyelven való használata már akkor kitűzött cél volt) és igazunk alátámasztására felhasználni a Duray Miklósék által vezetett Jogvédő Bizottság hozzáférhető anyagait. Határozottan visszaautasítani a párt és a minisztérium vezetésének azt a követelését, végül utasítását, hogy a nemzetiségi osztály magyar dolgozói képviseljék a vádat a bíróságon Duray Miklós ellen indított „kirakatperben”. Keményen kiállni az osztályunk által szervezett szakmai konferenciákon a tanulók túlterheltségének csökkentése és a hatékony tanítási módszerek alkalmazása mellett. Ma már számomra is elgondolkodtató, hogyan tűrte meg mindezt a minisztérium a „saját kebelében”, hogy a nemzetiségi osztály nyíltan ellenzéki álláspontra helyezkedhessen sok-sok vitás kérdésben. Ha éreztették velünk, hogy túlfeszítettük a húrt, azzal érveltünk, mi csak azt tesszük, amiért a fizetésünket kapjuk a munkaszerződésünk alapján, miszerint kötelességünk biztosítani a nemzetiségi iskolák sajátos igényeinek érvényesítését.

Ebben a bonyolult, de rendkívül izgalmas munkában rengeteg kiváló emberrel tudtunk együttműködni, és számtalan barátot szereztünk. Néhány nevet okvetlenül meg kell említenem: Tábi Lászlóét, Sziegl Ferencét, Mihály Gézáét, Végh Lászlóét, Kecsey Ká-

rolyét, Kossányi Pista bácsiét, Máté Lászlóét, Lukács Tiborét, Balogh Gézáét. Még segítséget nyújtott a Pedagógiai Kutatóintézet magyar főosztályának, a Tankönyvkiadó magyar szerkesztőségének minden munkatársa, az összes járási magyar tanfelügyelő, a számtalan magyar iskolaigazgató, akik nélkül nem sikerült volna a vállalt feladatok teljesítése.

• *A „számtalanok” egyike voltam én is, akkor már a legnagyobb magyar iskolának, a párkányinak az igazgatója. Hadd köszönjem meg Neked ez úton is az akkori segítségdet, s egyúttalemlékeztessem a kollégákat arra is, hogy Te voltál az, aki limitáltad egyes tanulói korcsoportok házi feladatának mennyiségét, figyelmeztetted arra, hogy hány ezer oldalnyi szövegből áll a tananyag, amit egy az egyben nem kell, meddő, sőt káros törekvés megtanítani, mivel a könyvek szövege nem arra szolgál, hogy azt a gyerekekkel a túlbuzgó tanítók bemagoltassák. És még sorolhatnám.*

Sajnos ma is, mint iskolaigazgató, erre kell törekednem.

• *Hallottam híret, de erről egy másik beszélgetést kellene kezdenünk. Most inkább azt mondd el, hogyan alakult életutad, pályád a rendszer-változás után?*

1990 januárjában megtörtént az emlékezetes nyitrai nagygyű-

lés, ahol az akkori iskolaügyi miniszter rózsaszínben próbálta láttatni velünk a világot, de aztán az új hatalomnak mindent sikerült a feje tetejére állítani. Ezért 1991-ben a minisztériumban beadtam felmondásomat és visszajöttem Dunaszerdahelyre, ahol kisebb „kitérő” után (ott szakosztályvezetőként, illetve tanügyi igazgatóként dolgoztam) újra az igazi hivatásomnak, a tanításnak élhettem az akkori Gorkij utcai alapskolában. Megjegyzem, a tanügyi igazgatói „státuszról” is önként mondtam le, melyet faxon küldtem el a változások utáni második hivatalban levő miniszternek, Pišút professzornak, aki e döntésemre igen meglepődött. Régi iskolámban a kollégák szívesen, tán nem túlzás, ha azt mondom, szeretettel fogadtak. Öt év után mégis elfogadtam a Hviezdoslav utcai iskola igazgatójának, Bufla Miklósnak a meghívását, aki tapasztalataimra hivatkozva felkért, vállaljam el náluk az igazgatóhelyettesi beosztást. Amikor pedig ő nyugdíjba ment 1999-ben, pályáztam az igazgatói poszt betöltésére, amit meg is nyertem.

• *Ma ez az iskola Vámbéry Ármint nevével viseli, és sok szép eredménnyel büszkélkedhet.*

Az eltelt tíz év majdnem elég volt arra, hogy elmondhassam, boldog vagyok, mert sikerült megvalósítanom – a tantestület szinte minden tagjának a segítségével – életem talán legnagyobb álmát: létrehozni a humánus, de-

mokratikus, gyermekközpontú iskolát. A szülőkkel való együttműködés eredményeként iskolánk a régió, úgy vélem, legszebb és legjobb iskolájává vált. Ennek egyik bizonyítéka, hogy az utóbbi négy év alatt 380-ról 513-ra emelkedett a tanulók száma. Tehát bíznak az iskolánkban. Most már nyugdíjba készülök. Úgy érzem, szép és eredményes pályát jártam be. Hálás vagyok a sorsnak, amiért lehetőséget adott arra, hogy mindazt megtehettem, ami értelmet adott az életemnek. Annak is örülök, hogy a kollégák meghívtak a Katedra Társaságba és beválasztottak az SZMPSZ Országos Választmányába, ahol az iskolaigazgatók szekciójának elnökeként dolgozhattam.

• *Sokszor nagy megterheléseknek voltál kitéve. Hogy viselte el ezt a családot?*

Horváth Éva a szó szoros értelmében az életem párja. Minden rám háruló terhet megosztott velem, sőt, a családot túlnyomó részben ő vállalta. Immár három felnőtt gyermekünk (Éva tanítónő, Annamária vegyészmentör-tanár, László pedig elismert számítástechnikusként készül a tanári hivatásra a Selye János Egyetem levelező hallgatójaként) pályája is az iskolához kötődik. Úgy tűnik, joggal remélhetem, van kiknek átadnom a stafétabotot.

Csicsay Alajos

A Vámbéry Alapiskolában Dušan Čaplovič és az amerikai megbízott nagykövet hallgatja Fibi Sándor és A. Szabó László felvetéseit (Fotó: Paraméter)

„Verecke híres útján...”

Midőn a Vereckei-hágó, történelmünk legdicsebb helyei egyikének „meghódítására” készültem, átszellemülten búvárkodtam az idevágó szépirodalmi alkotásokban... Kovács Sándor Verecke című művében írja: „Minden nemzet számára léteznek szakrális fogalmak. Ha anyanyelvünkben ilyen fogalmakat keresnénk, bizonyára előkelő helyen szerepelne a Verecke szó. E szót hallván minden magyar ember ugyanarra gondol, s azonnal egy másik szakrális fogalommal társítja – a honfoglalással.”

E szakrális emlék, a sokat hallott s hallatott táj jelképes birtokbavételét tüztük magunk elé, amikor útnak eredtünk a Beszkidek és a Máramarosi havasok közötti átjáró 841 méter tengerszintfeletti magasságába...

Autóbuszunk úttalan – karbantartást rég látott – úton halad felfelé, szerpentint szerpentin követ, alig bevezető kanyarokkal. Az utolsó település, Alsóverecke épületei a magunk mögött hagyott völgykatlanban már rég apró, a tájba mosódó pontokká válnak. Jobbról is, balról is egymásba simuló dombok ölelte, csupán legeltetésre alkalmas táj látványát szippantjuk magunkba, miközben járművünk erőlködve, araszolva halad előre. A hagyomány szerint Árpád vezér itt vezette be népét az új hazába, a Kárpát-medencébe... Pedig ez az útszakasz valaha igen ismert volt: II. Rákóczi Ferenc, „a nagyságos fejedelem” és Bercsényi gróf nem egyszer itt találkozott, a hegyszorosban, ez utat koptatva jártak át Lengyelhonba, illetve onnan ide, a felkelés előkészítését szervezni...

Mára nagyot változott a világ: honfoglalók és felkelők helyett csak nemzeti tudattól felvértezett turistákkal találkozhat itt az ember. S a hágó alatt, mintegy titkos úton, érkezik a gáz Oroszországból Ukrajnába...

A hágót ma már elkerüli a fő útvonal, 1980-ban a moszkvai olimpia idejére új vonalvezetésű utat készítettek Munkács és Lvov között. Csak mi, magyarok járunk

Nem csoda, hogy annak idején Árpádot és társait megbabonázta a táj.

A nacionalisták által festékkel leöntött emlékmű

erre... Az elhagyatott út mellett ugyanúgy elhagyatott építmények láthatók: a hágón a néhány évtizede befejezetlen motel málladozó falú épülete áll. Egy hegyi pásztor szobra, egy kereszt s egy buszbeálló összességében elég siralmas látványt nyújt

Ezektől a vigasztalan benyomást nyújtó, magukra hagyatott létesítményektől néhány száz méterre, ahová már a busz képtelen felkapaszkodni – minket lelki erőnk lódít tovább az előttünk magasodó dombra. S ott, egy nagyszerű kilátóponton áll a millicentenáriumi emlékmű. Innen körbetekintve, csodálatos panoráma tárul elénk! Minden fáradtságot pótoló látkép, lenyűgöző kilátással!

A völgybe lenézve a táj látványa szinte mesébe illő! Nem csoda, hogy annak idején megbabonázta a vidék Árpádot és vezéreit!

„Vélnéd, megmozdult az egész föld, a végtelen pusztaság, amint indulásra jelt adnak a kürtösök – olvashatjuk Benedek Elek Honszerző Árpád című művében. – Elöl a lovas vitézek zöme: élén a fejedelem, Álmos, Tarkacs és Jelekh. S két oldalt két vezér, Ond és Kund s ezek fiai: Botond és Kusid. Húszezer lovas megy a vándor nép élén, azt követik a fejedelem s a vezérek szekerei hosszú sorban s ezek körül válogatott vitézek: még a szélnek sem szabad odaférni, hol a fejedelemasszony s kicsi fia vagyon. Lovas- és gyalogvitézek körítik, kísérik a végtelen hosszú sorokban baktató szekereket, a rengeteg gulyákat, méneseiket.

Az aggok, a gyermekek szeke-
reken, az erőse, a fiatalja, férfi
vagy asszony, gyalogszerrel.
Egyik-másik asszony karján
viszi csecsemőjét, csicsisgatja,
babusgatja: ne sírj, ne sírj, ba-
buska, viszlek, viszlek, messze
földre, szép országba... Mind
egyszerre szeretné megszállni,
megmászni a hegláncot, egy
pillanatra szinte megbomlik
a rend, de körös körül kivont
kardú daliák medrébe szo-
rítják a kicsapni készülő ára-
datot: tömött sorokban, szép
rendben vágnak neki a nyila-
dozó hegyszorosnak. Ám így
esztendeig is eltartana, míg
átvergődik a félmilliónyi nép:
szép, nagy utakat vágnak a bal-
tások a szoros mentén... Haj-
nal pirkadáskor vágott neki a
vándor nép eleje a hegynek s
nap leszállta lett, mire a hegy
túlsó oldalán beletett: Árpád
rálépett Attila földjére!..."

Amint állunk a kilátópon-
ton, és szívjuk magunkba a
környék látványát, szinte meg-
elevenedik előttünk a szakrá-
lis helyen elhangzó Benedek
Elek-idézet.

Elhangzik Illyés Gyula
Árpád című alkotása is.

Illyés Gyula „látomása”
szerint „alig volt nő, alig volt
egy csacsogó száj...”, „egy
csapat özvegy férfi s egy se-
reg árva siheder...” kelt át a
Kárpátok gerincén... E nézet
ellensúlyozásaként többen
hangoztatják: a menekülő-
honfoglaló magyar seregben
kellett, hogy arányos képvise-
letben nők, asszonyok, sőt
gyermekek is legyenek! Az
etelközi vereség ugyan súlyos
volt, de semmiképp sem sza-
bad feltételeznünk, hogy az
Etelközben maradt családok
elpusztultak, és csak férfiak-
ból álló hadsereg érkezett a
Kárpát-medencébe. Ha ez így
lett volna, akkor a magyarság
egy-két nemzedék alatt beol-
vadott volna a medence idegen
nyelvű lakosságába, és aligha
fejezhette volna be a honfog-
lalást... Nem menekülő, asz-
szonyok és gyermekek nélküli
férfiépítésből tevődött össze
a magyarság: bizonyítják

ezt a régészeti leletek is: Árpád
magyarjainak temetőiben
nagyjából egyenlő a férfiak és
a nők aránya – s a nők jelleg-
zetes „etelközi népviseletben”
nyugszanak.

Önkéntelenül is felmerül a
kérdés, vajon honfoglaló őse-
ink hányan lehettek, hányan
kelhettek át a hágón? Tény,
hogy a Kárpát-medencébe ér-
kező magyarság lélekszámáról
nem tudósítanak bennünket a
krónikák, csupán azt jegyzik
meg, hogy Árpád seregében
mintegy húszezer lovas volt.
És mivelhogy egy lovas-har-
cos mellett négy-öt, termelő-
munkát végző paraszt, vala-
mint kézműves feltételezhető,
a magyarság számát – asszo-
nyostul, gyerekestül – mint-
egy 400-500 ezerre, vagyis
félmillióra becsülhetjük.

Ez a félmillió sok vagy
kevés?

Attól függ, hogy a már itt
élők mennyien voltak, illetve
mennyien lehettek?

A helyben talált lakosság
többségét avarok, szlávok,
vagyis bolgárok, morvák, du-
nai szlovének és fehéroroszok
alkották. Számukat a kutatók
a magyarság felére, vagyis
200-300 ezerre becsülik. Ha
a magyarság lett volna lélek-
számban kevesebb, akkor ő
olvadt volna bele a többségi
nemzetbe.

Állunk a kilátópon-
ton a torzóban maradt
Millecentenáriumi emlékmű
előtt, amelyet a Kárpátaljai
Magyarok Kulturális Szövetsége
és a Magyarok Világ-
szövetsége kezdeményezésére
kezdték építeni azon a helyen,
ahol 1896-ban már avattak
egy emléktáblát, s emlékmű-
vet is, de az már nincs meg: a
szovjeturalom áldozata lett. A
mostani emlékmű a különbö-
ző hivatalok közti aktatologatás
áldozata lett, így még ma
sincs befejezve. Mások szerint
így is teljes, sőt szimbolikus!

Több lépcső vezet fel az
emlékműhöz, amelynek terü-
letét a Magyarok Világszö-
vetsége Csoóri Sándor elnök-

Nemzetiszínű szalagokkal díszített emlékmű egy részlete

ségének idején 99 évre bérbe
vette...

Matl Ferenc munkácsi
szobrászművész 2008-ban
terméskőből felállított emlékmű-
ve szimbolizálja az e helyen
honfoglaló hét vezért, illetve a
hét törzset, a belseje a kelet és
nyugat közötti kaput, amelynek
nyílásában, középen levő asztal
a pogány szertartásokra, a vérszerződésre utal, a csúcs a
népmesei motívumú éjigérő
fát jelképezi, a teteje pedig a
rakamazi turulmadár vésete.

Az emlékművet több al-
kalommal megrongálták, va-
lamint piros és kék festékkel
leöntötték.

– Rongálhatják, megcsön-
kíthatják, de oly szívvel és
hittel építettük, hogy el nem
tűntethetik! Ha felrobbant-
ják, akkor is ide jövünk, s
megkoszorúzzuk a keletkezett
gödrot. Hitünkben magun-
kat megtörni nem hagyjuk!
– mondja idegenvezetőnk,
akinek szavaiból ugyanaz a hit
és elszántság árad, mint a Kár-
pátalján megismert maroknyi,
„fogyva bár, de törve nem”- hit-
tet valló magyarra.

Kárpátalján Kovács Vil-
most tartják a leghitelesebb
magyar költőnek. Az ő ver-
sét olvasva, a táj szépségeiben
gyönyörködve, útvesztőiben
elbizonytalanodva érezzük
csupán át Verecke őseinknek
és kései, mai utódaiknak is
küldött üzenetét:

Kovács Vilmos

VERECKE

*Ez hát a hon... Ez irdatlan
Hegyek közé szorult katlan.
S az út... kígyó vedlett bőre.
Hány népet vitt temetőre,
S hozott engem, ezer éve,
Árpád török szava, vére
Bélyegével homlokomon...*

*Szerzett ellen, vesz-
tett rokon
Átká hull rám,
mint a rontás.*

*Perli-e még ezt a hont más?
Fenyő süssan, lombja lebben;
Besenyő-nyíl a mellemben,
Szakadékok: szakadt sebek,
Útpor-felleg: megy a sereg,
Elmegy, s engem
bagynak sírnak...*

*Ágyékomból most
fák nyilnak,
Fényes szemem kivirágzik,
Szájam havas vi-
hart habzik,
Málló szirtbe temesetek,
Fejem alatt korhadtt nyereg,*

*Két lábamnál
lőcsont sárgul –
Ősi jognak bizonyosságul,
Mert ez az út, kígyó bőre,
Kit nem vitt már temetőre,
S ki tudja még, kit hoz erre,
Menni vele ölre, perre.*

Kaszás János emlékére

Nehéz szavakba önteni a váratlan, a kérlelhetetlen, a visszafordíthatatlan veszteséget – egy ember elmúlását e földi világból. Valakiét, aki egy kicsivel több volt, mint mások: embernevelő volt.

Kaszás János tartalmas életének 74 esztendejéből több mint negyedszázadot a II. lakótelepi, Béke Utcai Alapiskolában töltött tanítóként, igazgatóhelyettesként. 1989-ig dolgozott itt, míg a szíve nem figyelmeztette: lassabban éljen, hogy tovább élhessen.

A pedagógusoknak ahhoz a generációjához tartozott, akik hittel, lelkesedéssel, soha nem fáradó tenni akarással neveltek és oktattak. Lételeme volt az ifjúsággal, a gyerekekkel végzett munka, nem feladat, de öröm és büszkeség. Lámpás volt a szó Gárdonyi-féle értelmében.

Szervezőkészsége, eredendő pedagógusi tekintélye, derűs, humoros, ugyanakkor határozott személyisége közkedvelté, elismertté tette nemcsak tanítványai és munkatársai, de a szülők körében is. Sokoldalú tanítóként felesége oldalán gyermekek generációival szerettette meg a kultúrát, a művészetet. Mindig azért dolgozott, hogy a közösségekben szerzett élmények maradandóak legyenek gyerekek, felnőttek egyaránt.

Igazgatóhelyettesként a lelke volt az épületnek, amelynek minden szegletét ismerte, szerette, mint a második otthonát.

Ha nyugdíjasként ott járt – néha betegségtől, fájdalomtól gyötört is –, gyorsan körbenézett, értő szemmel leltárt készített a változásokról. Mindig számon tartotta, hány kis első iratkozott be a következő tanévre, és időről időre érdeklődött, hogy mennek a dolgaink. Lelkesített, gratulált, mindig tudott rólunk, és mi is számon tartottuk őt. Arra biztatott bennünket, Béke utcaiakat, hogy tartunk össze, szeressük egymást, mert annál szebb szó, hogy szeretet, nincs a világon. A folytatás fájdalmas valósággá lett. Már életében legendás történetek övezték alakját, és ez most már örökké így marad.

Vörös Mária

Elment...

Sosem felejttem el advent utolsó szombatját. A karácsonyi jótékonysági koncert alatt érkezett a hír: infarktus... meghalt...

Ismét eggyel kevesebben maradtunk. Itt ha-

gyott bennünket **Rózsa Margit** nyugdíjas pedagógus, iskolaigazgató, akinek élete több mint 30 éven át a vágai iskolához kötődött. Mikor én odakerültem, akkor bízták meg az iskola vezetésével. Tulajdonképpen ez volt az első munkahelyem az iskolaügyben, addig más területen dolgoztam. Elmondhatom, hogy mint kezdőt, ő vezetett be a pedagógiai munka rejtelmeibe. Végtelen türelme, precizitása, de szigora is mindig példaként szolgál számomra. Magyar-orosz szakosként széleskörű szaktudással rendelkezett, s a magyar nyelv oktatásában sokat tanultam tőle. Irányított, segített, s ha netán badarságot kérdeztem, nem gúnyolt ki, pici mosollyal a szája szögletében ekkor is nyugodtan, higgadtan válaszolt. Neki is köszönhetem, hogy csodálatos négy évet töltöttem ebben az iskolában. A sors útjai sajnos kifürkészhetetlenek – négy év után máshová kerültem, de kapcsolatunk, sőt mondhatom, barátságunk nem szakadt meg akkor sem. Találkoztunk, elbeszélgettünk, nem egyszer tanácsot is adott. Segített mindenkin, akinek szüksége volt rá, még akkor is, mikor egészségi állapota megromlott. Forgóműtétjei után erős akaratának köszönhetően elérte, hogy bot nélkül közlekedett. Pár nappal halála előtt még karácsonyi képeslapot küldött. Éppen ezért döböntett meg még jobban a halálhíre – egyáltalán nem számítottunk rá. Személyében egy olyan magyar pedagógust veszítettünk el, aki sajátja nem lévén, végtelenül szerette a gyerekeket, a lelkét is kitette volna értük, s becsületes munkájával példaképe lehetne minden pedagógusnak.

Futó Mária

Szakmai igények feltérképezése és akkreditált programok létrehozása a pedagógus-továbbképzésről szóló 317/2009. Tt. alapján

Tisztelt Igazgató Asszony! / Igazgató Úr! Tisztelt Pedagógusok!

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége Országos Választmánya rimaszombati, 2009. októberi országos választmányi ülésén foglalkozott a pedagóguspályát érintő, 317/2009 sz. törvényből eredő akkreditációs képzések tervezésével. Az SZMPSZ vezetősége ez idő óta sikeres tárgyalásokat folytatott a Selye Egyetemmel a Comenius Pedagógiai Intézet működésének megújításáról. A napokban a megalakult CPI Igazgató Tanácsa döntött arról, hogy a Selye Egyetem oktatóinak és a közoktatásban tevékenykedő pedagógusoknak a részvételével munkacsoportok kialakítását kezdeményezi és tevékenységüket segíti az oktatás nyelvén (magyar nyelven) megvalósuló továbbképzési programok akkreditációja céljából.

Az SZMPSZ felkarolja az akkreditációs törekvéseket, buzdítja az alkotó kollégákat különböző műhelymunkákban való tevékenységre, programok megalkotására, melyek eredményeként megszületnek a szakterületi, módszertani, didaktikai, nevelést érintő akkreditált programok. A programok tartalmának elsősorban a nevelő-oktató intézmény pedagógiai programja megvalósítását kellene megcélózni. Ebben benne van a pedagógus egyéni fejlődésének lehetősége, az előrehaladás biztosítása, az óvoda/iskola minőségi mutatóinak szakmai növelése, fejlesztési irányának kijelölése, illetve az intézmény tanulójának fejlődése, ami a térségben vonzóvá és minőségivé emeli a magyar iskolát.

Az akkreditációs képzések tervezése, később a programoknak az akkreditációs bizottsághoz való benyújtása feltételezi a szlovákiai magyar iskolák és pedagógusok szakmai igényeinek feltérképezését, valamint az innovatív, kreatív, programalkotó kollégák megszólítását.

Megszólító levelünk célja, hogy az Önnel, a szlovákiai magyar nevelő-oktató intézmények vezetőivel megvalósuló hatékony párbeszéd alapján Szövetségünk feltérképezze az alkotó pedagógusokat, a szakmai növekedést ígérő programok igényét, melyeket akkreditációra lehetne benyújtani 2010 tavaszán.

Szövetségünk mindent megtesz azért, hogy ezek a programok akkreditációra kerüljenek, összefogja a fejlesztéseket, a tervezést és a megvalósítást.

Ezért tisztelettel kérjük Önöket, hogy az akkreditációk elindítása érdekében jelezzék az rpk.rsz@szmpsyz.sk e-mail címre:

- van-e az Ön által vezetett iskolában olyan alkotó, szakmailag elkötelezett csapat, egyén, aki hajlandó részt venni különböző akkreditálandó programok kidolgozásában (konkrét elképzelések)?;
- vannak-e az Ön intézményében olyan pedagógusok, akiknek kidolgozott programjuk van (konkrétan mi az), amit akkreditációra be lehetne nyújtani, és igénybe veszik az SZMPSZ (szakmai, kapcsolati) segítségét?;
- kérjük a programok akkreditációjába kapcsolódó pedagógus(ok) elérhetőségét: mobilszám, e-mail cím, lakcím szlovákul;
- az Ön által vezetett óvoda/alap-, középiskola pedagógiai programja megvalósítása érdekében milyen programok akkreditációjára lenne fölöttébb szükség?

Egyben tisztelettel kérjük azokat a kollégákat, akik szakmai elhivatottságot éreznek egy-egy területen akkreditált programok létrehozására, hogy a csatolt formanyomtatvány kitöltésével tegyenek javaslatot a programok tartalmára. Várjuk egy-egy továbbképzési program kidolgozására - szakmai alapon és területileg (regionálisan illetve országosan) - szerveződő munkacsoportok létrejöttét.

Hisszük, hogy Ön és az Ön által vezetett nevelő-oktató intézmény pedagógusai Szövetségünk partnerei lesznek az akkreditált programok megtervezésében, benyújtásában és megvalósításában.

Ádám Zita és Pék László

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és a TERMÉSZETBÚVÁR alapítvány meghirdeti a Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatversenyt

A verseny három részből áll:

1. Írásbeli teszt

Felkészüléshez ajánlott irodalom:

Földrajz 7. évfolyam II. rész tankönyv

Környezetünk és mi c. tankönyv

Természetbúvár cikkei.

2. Plakát

3. Szóbeli kiselőadás

A lakóhelyi vagy környéki környezetvédelmi problémák feltárása, kutatása esetleges megoldási javaslatokkal, lakóhelyi, ill. környéki természetvédelmi érték bemutatása. Alternatív lehetőség - bármilyen ökológiai, természetvédelmi téma is megfelelő.

A kiselőadás szemléltetésére számítógépes prezentáció vagy plakát is lehetséges.

A részletes versenykiírás és nevezési lap elérhető az SZMPSZ honlapjának Diákversenyek rovatában: www.szmpsyz.sk.

Információ kérhető és nevezni lehet:

Bagita Judit - II. Rákóczi Ferenc Alapiskola Gúta,

ul. Palkovicha 3, 946 03 Kolárovo

tel/fax: 035/7771362

mobil: 0905 693 905

Nevezési határidő 2010. január végéig.

Tisztelt Igazgató Asszony / Igazgató Úr!

Az elmúlt 1-2 hónapban sok intézményvezető érdeklődött az iránt, hogy a Comenius Pedagógiai Intézet indít-e újabb vezetőképző tanfolyamokat magyar nyelven. Az érdeklődők magas száma arra utal, hogy az idei év nyarán sok intézményben történt vezetőcsere.

Az érdeklődők másik jelentős körét azon intézményvezetők képezték, képezik, akik a vezetőképző tanfolyamot 2004. szeptember 1-je előtt fejezték be, nekik ugyanis a 317/2009 sz. törvény értelmében (61. paragrafus, 15. bekezdés) 2011. november 1-ig el kell kezdeniük az ún. „innovációs vezetőképzést” (inovačné funkčné vzdelávanie).

(Az új jogszabályok - 317/2009-es törvény és 445/2009-es rendelet - szerint ugyanis az első vezetőképző érvényessége 7 év (funkčné vzdelávanie), majd ezt 5 évenként „frissíteni” kell (inovačné funkčné vzdelávanie).

Az érdeklődőknek azért nem tudtunk ez idáig egyértelmű választ adni, mert a Selye János Egyetem (megújult) vezetése több alternatívában gondolkodott azzal kapcsolatban, hogy milyen szervezeti - szervezési formában lépjen be a pedagógus-továbbképzések új rendszerébe. Ezek az alternatívák a Comenius PI létét és jövőjét is érintették, mivel az Intézet két alapítója a Selye János Egyetem és a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége.

Közel kéthónapos tárgyalások eredményeképpen a két alapító (SJE és SZMPSZ), valamint a Comenius PI megállapodtak abban, hogy az új továbbképzési rendszerbe a 3 szervezet, ill. intézmény együttműködve, egységesen, koordináltan lép be, s a Comenius PI fogja biztosítani az akkreditált továbbképzések szakmai és szervezési menedzselését.

A közeljövőben tehát az Intézet megkezdte a fentiekben tárgyalt kétfajta vezetőképző program akkreditációjának az előkészítését, valamint a SJE oktatóival és az SZMPSZ szakembereivel együttműködve fokozatosan fogja akkreditálni mindazokat a továbbképzéseket, amelyekre a magyar óvodák, alap- és középiskolák pedagógusai igényt és érdeklődést mutatnak. A három intézmény, ill. szervezet célja, hogy az új továbbképzési rendszer minden képzési formájába a szükséges mennyiségű és minőségű képzést biztosítsa, magyar nyelven.

A képzések tartalmi kidolgozásakor az is fontos szempont lesz, hogy a pedagóguskollégákat, a képzések résztvevőit hozzásegítsük az 1., ill. a 2. atesztáció megszerzéséhez is, amelyet az egyetem vezetőinek a szándéka szerint a Selye János Egyetemen (is) meg lehet majd szerezni.

Az akkreditációra szánt képzések első csomagját már 2010 januárjában benyújtjuk az Oktatási Minisztérium Akkreditációs Bizottságához, s amennyiben az ügyintézési folyamat nem lesz hosszadalmas, már a tavasz folyamán meghirdetjük és beindítjuk az újabb vezetőképző tanfolyamokat.

A Comenius PI a jövőben is fenntartja azt az elvét, hogy a képzéseket minél közelebb kell vinni az intézményekhez, a pedagógusokhoz. Ezért bármelyik képzés (beleértve a vezetőképző tanfolyamokat is) megszervezhető lesz minden régióban, ahol arra kb. 15-20 fő érdeklődő bejelentkezik.

Az akkreditált képzések kínálatáról 2010 elejétől folyamatosan tájékoztatni fogjuk Önöket (SJE és SZMPSZ honlapja, Pedagógusfórum c. lap, elektronikus posta, ...), amint arról is, hogy milyen új képzések vannak formálódóban, kidolgozás alatt, akkreditáció előtt.

Egyúttal arra is fel szeretnénk hívni szíves figyelmüket, hogy az új, alakuló, kialakítandó továbbképzési rendszer csak akkor lesz sikeres (sikeresség alatt azt értjük, hogy a továbbképzési rendszer hasznosan és hatékonyan támogatja az iskolák fejlesztési terveit, programjait és a pedagógusok szakmai fejlődését), ha a továbbképzések szolgáltatói és a „fogyasztói” (pedagógusok) között folyamatos párbeszéd, együttműködés, tapasztalatcsere épül ki.

Ezért ezúton is kérjük Önöket, hogy a továbbképzésekkel kapcsolatos igényeiket, elvárásaikat, javaslataikat, tapasztalataikat küldjék el Intézetünknek. Az Önök visszajelzései nagyban segítik a programok tervezését és tartalmi összeállítását.

Tisztelettel:

Fodor Attila, a Comenius PI igazgatója

Selye János Egyetem Pedagógiai Intézete, Tel.: 035 7714765, Mobil: 0905 912006, E-mail: comeniuspi@comeniuspi.sk

Tisztelt Kollégák!

A Komáromi Területi Választmány szervezésében **2010. február 23-ára szakmai napot készítünk elő a helyi és a regionális ismeretek (ill. értékek) oktatásának lehetőségeiről.** Erre a rendezvényre várjuk mindazok jelentkezését, akik a pedagógiai gyakorlatuk során már alkalmazott ötleteik (pl. kutatási témák, módszerek, technikák stb.) megismertetésével segítenék a pedagógusok tanórai és szakköri tevékenységének hatékonyságát.

Az érdeklődők az SZMPSZ és a CPI Igazgató Tanácsának felhívásával összhangban a téma további kifejtésére lehetőséget kapnának olyan munkacsoporton belül is, amely az akkreditált továbbképzések programjainak kidolgozásához járulna hozzá.

Kérjük tehát azon pedagógusok jelentkezését, akik a helyi és a regionális értékek kutatása során az iskolai csapatuk által szerzett tapasztalatokat a fent említett rendezvényen megosztanák a kollégákkal, valamint a jövőben szívesen bekapcsolódnának egy általunk kezdeményezett munkacsoport tevékenységébe.

A szakmai nap szervezői nevében a jelentkezéseket 2010. február 15-ig a gyoandrea@gmail.com és a darnai_zsolt@freemail.hu email-címeken várjuk.

Feszty műveltségi vetélkedő

Az elmúlt években sok iskola élt a lehetőséggel, hogy az iskolához vagy a településhez közelálló személyről, vagy kultúránk, történelmünk nagyjairól válasszon nevet az iskolának. Rendre kapunk híreket arról is, hogy a névadóhoz kapcsolódó kulturális napokat szerveznek az iskolában, ezzel is erősítve a tanulók hovatartozását és a névadó iránti tiszteletet. A következőkben szeretnénk teret adni az iskolák névadójához kapcsolódó rendezvények azon programjának részletesebb ismertetésének is, amelyek közvetlenül a névadóhoz kapcsolódnak. Ezeket részben a megvalósulás tényeként, másrészt, mint „ötletbörzét” tesszük közzé bátorításként azok számára, akik még nem rendelkeznek elég bátorsággal vagy lehetőséggel a hosszabb programok megvalósítására.

A névadóhoz köthető vetélkedők – amelyeknek sokféle megvalósítási módja lehetséges az első osztálytól kezdve az érettségiző korosztályig – nemcsak a névadó teljesebb megismerésére, de kultúránk egy-egy szeletének a feldolgozására és komolyabb helytörténeti kutatásokra is teret adnak.

Várjuk tehát az iskolák jelentkezését azokkal az írásokkal, amelyek szorosan a névadóhoz kapcsolódó programokat mutatják be.

–szerk.–

2009. december 9-én, immár harmadszor rendezték meg a Feszty műveltségi vetélkedőt az ógyallai Feszty Árpád Alapiskolában. Tavaly két iskola négy csapata mérte össze tudását, idén további két iskola csapatát is üdvözölhettük a verseny helyszínén a Feszty Emlékszobában.

Dibusz János igazgató úr nyitotta meg a versenyt, melyet Vrábel Sándor pedagógus vezetett segítőivel, Jókai Anikóval és Ďurčovič Beátával. Az írásbeli tesztfeladatok megoldása után mindegyik csapat prezentálta, bemutatta a saját települése történetét és látnivalóit. Gyakorlati feladatok során a csapatok képzeletbeli riportot készítettek Feszty Árpáddal, a festővel, verset faragtak Petőfi után szabadon, amelyekben fel kellett használniuk a megadott (Fesztyhez kapcsolódó) kulcsszavakat. A szóbeli kérdések után a festmények felismerése következett, majd levéltitkok után nyomoztak a tanulók.

A vetélkedő során minden csapat igyekezett a tudása legjavát nyújtani. Külön dicséret illeti testvériskolánk, a komáromi Feszty Általános Iskola tanulóit, akik huszáros hajrával a harmadik helyen végeztek! Különösen éles harc folyt a második helyért, ahol csak hajszálon múlt az, hogy ki hanyadik helyen végez.

A vidám és családi légkörben lezajlott vetélkedő végeredménye a következő lett:

1. Feszty Á. Alapiskola és Óvoda, Ógyalla (hetedikesek) – 138 pont
2. Feszty Á. Alapiskola és Óvoda, Ógyalla (kilencedikesek) – 129 pont
3. Feszty Á. Általános iskola, Dél-Komárom – 128 pont
4. Kossányi József Alapiskola és Óvoda, Szentpéter – 127 pont
5. Katona Mihály Alapiskola, Búcs – 114 pont

A zsűriben Szanyi Mária néprajzkutató elnökölt, munkáját segítette Dr. Gaál Ida művészettörténész és Herman Veronika történelemtanár Magyarországról. E helyen szeretném megköszönni a zsűri kiváló és tárgyilagos munkáját! Az értékelés során az eredményes csapatok oklevelet és könyveket vehettek át az igazgató úrtól és a zsűri elnökétől.

A nemes vetélkedőt Vrábel Sándor azzal a gondolattal zárta, hogy a megkezdett hagyományt szeretnénk a jövőben is folytatni.

„Viszontlátásra a jövő évi Feszty műveltségi vetélkedőn!”

Vrábel Sándor

Dibusz János és Vrábel Sándor megnyitják a versenyt – a háttérben a zsűri

A Feszty-körkép másolatáról, amely körbe fut a falakon, néha puskázni is lehet

← A győztes ógyallai csapat

→ A dél-komáromi iskola csapata

Pillanatképek a 2009/2010-es tanév beiratkozási eseményeiről

